

DARBININKAS

Vol. LVII Nr. 33

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

Penktadienis-Friday, Rugpiūtis-August 4, 1972

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N.Y. 11221

15 centų

PRASIDĖJO NAUJOS McGOVERN BĖDOS: SUABEJOTA EAGLETON KANDIDATŪRA

Demokratų "naujoji politika" ne tik dar negalėjo nuo žemės pakilti, bet pradėjo grimsti į asmeninę tragediją nuspallvintą politinį liūną.

Viskas prasidėjo pereitą savaitę, kada Knight laikraščiu tinklas prabilo apie McGovern viceprezidento vietai pasirinkto kandidato sen. Eagleton psichinės - nervinės sveikatos stovį. Suprantama, kad negalėjo būti paskelbta visa jo negalavimų istorija tokia, kokia yra Mayo klinikų archyvuose ar St. Louis gydytojų profesiniame dieninyje, tačiau iš paties sen. Eagleton pasakojimų spaudai žinoma, kad jis tarp 1960 ir 1966 m. tris kartus buvo ligoninėse "dėl nuovargio, depresijos ir nervinio iš-

sisėmimo", kad buvo psichiatro tvarkomas elektraio šoko terapijos neišskiriant.

Jis pats vengė apie tai kalbėti, bet įvykių chronologija rodo, kad tos rūšies jo bėdos sustiprėdavo tada, kada reikėdavo darbui panaudoti daugiau nervinės ir fizinės energijos. Iš to ir kitų duomenų aiškėja, kad jo negalima vadinti į beprotę linkusiu asmeniu, bet profesijos žmonės, specialiai įpareigoti pasakyti savo nuomonę, neabejotinai pasakys, kad stiprus psichinio - nervinio - protinio įsitempimo krūvis gali senatorių vėl paguldinti į ligoninę.

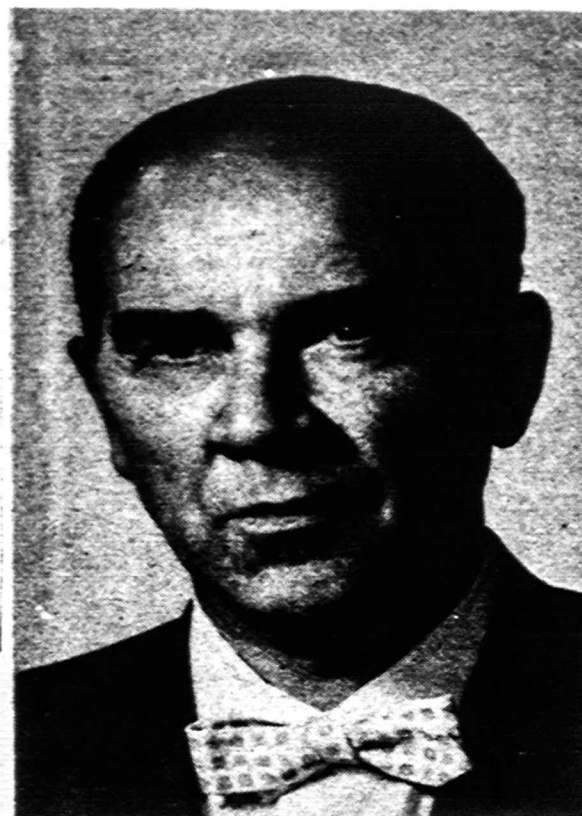
Visokias paskalas dar labiau sustiprino "karštųjų žinių" kolumistas Jack Anderson, pa-

skelbęs su pagrazinimais, kad sen. Eagleton bent šešis kartus savo valstijoje buvęs pačiuptas už neatsakingą automobilio vairavimą girtame stovy. Senatorių toji žinia labai sujaudino, jis ją neigė kaip įmanydamas ir tvirtino, kad Anderson paskelbė melą. Šiais momentais besikaršiuodamas jis beveik įrodė, kad pirmoji žinia apie jo psichinę - nervinę sveikatą gali būti teisinga. Bet Anderson nenusigando ir tebetvirtina, kad jo paskelbta žinia teisinga.

Kaip elgsi McGovern ir Eagleton tokiomis nemaloniomis žiniomis į spaudą patekus?

McGovern prisipažino, kad jis sen. Eagleton sveikatos stoviu nesidomėjo (nors dabar jau žinoma, kad apie jo bėdas žinojo daug senatorių, jo raštinės tarnautojai ir visa Missouri valstija), nes neturėjo laiko konvencijos metu. Bet žinojo apie tai ir jo rinkiminio štabo nariai, tik dabar niekas nenori pasakyti, ar buvo pranešta apie tai sen. McGovern. Pirmoji McGovern reakcija, su žinia susipažinus, buvo neatsakinga - jis apsisukė remias jį 1000 proc.

Juo daugiau Eagleton pasakojų spaudos atstovams savo bėdas, juo labiau ėmė abejoti sen. McGovern savo pasirinkimo tikrumu. Visą tragediją tiesą pradėjo išryškinti rinkimų štabo raštinės plaukiantys laišukai - daugiau buvo patarimų tučtuojau išsiskirti su Eagleton ir ieškoti naujo kandidato. Kiek žinoma, ir visi jo patarėjai einą ta kryptimi.

A. a. Leonas Prapuolenis, miręs Chicagoje liepos 22. Žiūr. 4 psl.

BRAZINSKŲ BYLA

Elta patyrė, kad Brazinskių byla, turėjusi įvykti liepos 19, atidėta iki rugpiūčio 23. Byla bus Ankaros apygardos teisme.

EAGLETON PAŠALINTAS

Senatorius Eagleton, McGovern pasirinktas kandidatas viceprezidento pareigai, buvo priverstas pasitraukti prieš savo norą. Kol tas procesas buvo priverstas prie tokio galo, sen. McGovern prarado savo taip ilgai ugdytą "atviro ir tiesaus" valstybininko vardą, likdamas tuo, kuo jis yra - žemo lygio amerikietiškas politikierius. Pirmą Eagleton tragedijos iškilimo dieną jis jį parėmė 1000 proc., už savaitės jis nuėjo su Eagleton priešais, nors ir paskutinį žodį tardamas turėjo pripažinti, kad Eagleton sveikatos reikalas nebuvo jo pašalinimo priežastis.

Vatikanas - Bonna

Vatikanas specialia nota painformavo V. Vokietijos vyriausybę apie šešių naujų vyskupijų sudarymą Lenkijai po karo užleistoje Vokietijos žemėse. Bonna komunikate sakoma, kad tai padaryta pastoraciniais sumetimais, nes toje erdvėje gyvena apie 9 mil. katalikų. Vatikanas, nors buvęs Lenkijos seniai spaudžiamas, ilgai laukęs kokio nors teisinio pagrindo tokiam patvarkymui padaryti. Jis atsiradęs Lenkijos - V. Vokietijos draugiskumo sutartį įteisinus.

VYLINGAS MOSTAS

Š. Korėjos premjeras viešais pareiškimais pradėjo raginti pietinės dalies prezidentą su juo susitikti pasikalbėti kad ir tokiomis klausimais: sumažinti iki 100,000 vyrų karines pajėgas abejuose pusėse, ištraukti karinius ir pašalinti karinius įrengimus iš demilitarizuotos zonos, pasirašyti taikos sutartį ir tokiu būdu atidaryti kelią pasitraukti iš P.

Rusų - amerikiečių prekybos dialogas

Nėra savaitės, kad Amerikos spaudai nebūtų žinios apie vedamas derybas arba jau įvykusį susitarimą tarp rusų ir Amerikos bendrovių kokią nors Rusijos įmonę mašinomis aprūpinti ar patentu leisti naudotis. Pradžioje pasirašomi preliminariniai protokolai, kurie vėliau bus paversti visais sąlygas apsaunčiomis sutartimis.

Nutarus mažinti Rusijoje al-Korėjos Amerikos kariuomenei. Seoulas ir Washingtonas principu pasiūlymus laiko priimtiniais, bet atsargumas - diktuoja neskubėti, nes tokia staigmena iš šiaurės gali būti apgaulinga ir klatinga.

MIRĖ ANTANAS SALYS

Liepos 31 d. 3 v. r. Pennsylvanijos universiteto ligoninėje Philadelphiaje po sunkios ir ilgos ligos mirė žymusis lietuvių kalbininkas - profesorius Antanas Salys.

Velionis buvo gimęs 1902 liepos 21 Raketės kaime, Salantų valsčiuje, Kretingos apskrityje. Telsių Saulės gimnaziją baigė 1923, nuo tų metų rudens iki 1925 studijavo lietuvių kalbą bei lyginamąją kalbotyrą Lietuvos universitete Kaune. 1925 išvyko studijuoti į Vokietiją ir iki 1929 Leipzigo universitete studijavo baltistiką, slavistiką, lyginamąją kalbotyrą, 1929 rudens semestre specializavosi eksperimentinėje fonetikoje Hamburge. Daktaro laipsnį gavo 1929. Jo disertacija, parašyta vokiškai, buvo apie žemaičių tarmes.

Grįžęs iš užsienio, tuoj pradėjo dėstyti Vytauto Didžiojo Universitete Kaune, 1930 - 39 buvo docentas, 1940 - 44 Vilniaus universiteto docentas ir ekstraordinarinis profesorius. 1944 - 1946 dėstė Greifswalde ir Tiubingeno universitetuose Vokietijoje. Nuo 1947 Pennsylvanijos universitete dėstė baltistiką, slavistiką. Pradžioje buvo docentas, nuo 1956 - profesorius.

Salia universiteto prof. A. Salys ėjo daug visokių pareigų mokslinėse, kalbinėse įstaigose, net pats jas organizavo, daug prisidėjo prie lietuviškų vietovardžių ir asmenvardžių tyrinėjimo. Buvo vienas iš Gimtosios Kalbos žurnalo steigėjų, kalbos klausimais rašė įvairiausiose lietuvių spaudoje. Kalbos klausimais bendradarbiavo Encyclopaedia Britannica, buvo Lietuvių Enciklopedijos kalbotyros

Prof. Antanas Salys

Nuotr. V. Mazelio

skyriaus redaktorius ir pagrindinių straipsnių autorius. Nuo 1947 drauge su prof. A. Sennu suredagavo vokišką žodyną - Woerterbuch der litauischen Schriftsprache. Viso 5 tomai, pabaigti leisti 1968.

Buvo narys latvių kalbininkų draugijos, Liet. Kat. Mokslių Akademijos, Lituanistikos Instituto ir taip pat priklausė visai eilei amerikiečių slavistikos ir kalbos mokslų draugijų.

Profesorius nuliūdime paliko žmoną Sofiją Vaškelytę-Saliene, dukrą Rimgaile, taip pat kalbininkę, ištekęsiją prieš trejetą metų už A. Gaigalą, kuris profesoriumi Binghamton, N. Y. Prof. A. Salys laidojamas ketvirtadienį, rugpiūčio 3.

DAR VIENA VINIS S. TARYBOS KARSTE

Kai Jordano karalius išvarė iš savo žemės visus organizuotus arabų teroristų būrius, kuriuos maitino, rengė ir ginklavo slapty tikslų turį kai kurie arabų valstybių vadai ir Maskvos - Pekino bolševikai, jie per Siriją nusikėlė į Libaną ir iš ten, apsitvarkę ir turtu apsirūpinę, vėl pradėjo puldinėti Izraelį iš Libano teritorijos.

Kai teroristiniai veiksmai ėmė dažnėti ir žiaurėti, kai jų užpul-

dinėimai padarė nebepakenčiamu izraelitų gyvenimą Izraelio - Libano pasienyje, Izraelis pasiuntė šarvuotą savo dalinį teroristų stovykloms sunaikinti. Ta proga Izraelis rado pakelę ir didelį grobį: prie savo sienos pačiupo kartu su teroristais buvusius ir penkis Sirijos karininkus, kurių vienas net pulkininkas.

Kilo didelis riksmas ir bėgimas į Jungt. Tautų Saugumo Tarybą. Plūdo Izraelį ne tik arabai, bet ir Maskva su Pekinu. Prašymas aiškus: jiems pagal seną įprotį jokių tyrinėjimų nedaryti, tik griežčiausiai pasmerkti Izraelį ir įsakyti tuojau grąžinti Sirijos karininkus. Tuščiažodžiauta tris dienas, meluota per akis, ginta teroristų teisė užpildinėti Izraelį ir joį dvasioj 13 balsų priimta rezoliucija (JAV ir Panama nuo balsavimo susilaikė). Izraelis atsakė, kad vienašališkų rezoliucijų niekad nevykdys ir smogs dar skaudžiau kiekvieną kartą, kai tik bus teroristų užpultas iš Libano teritorijos. Sirijos karininkai buvo rasti kartu su teroristais ir paimti nelaisvėn kaip dalyvavę Izraelio užpuolime. Jie bus grąžinti tik belaisvių pasikeitimo proga. Jei juos norima dabar išlaisvinti, tai nutartinas belaisvių pasikeitimas.

JAV ir Izraelis dar pridėjo, kad tokiomis vienašališkomis rezoliucijomis Saugumo Taryba kala vinis į savo karstą.

Libano vyriausybė pažadėjo teroristus tramdyti, išgavo iš jų net pažadą Izraelin nelandžioti, bet tai yra efemeriškas pažadas, nes Libanas bijo savo kariuomenę naudoti teroristams drausminti. Tuo tarpu Libanui toks žygis politiškai dar pavojingas. Egiptas seniai su jais radikalijai pasielgė - išvarė visai iš savo žemės. Ilgai jų sauvale kentęs panašiai padarė ir Jordano karalius, nors Sirija rengsi jam karą paskelbti. Susilaikė tik todėl, kad prie Sirijos krantų atsirado Amerikos laivai. Libanas dar bijo Sirijos keršto, bet netrukus ir tas pavojus bus prajėjęs, nes tas niekam neatsakingų gaujų sauvaliavimas nenaudingas patiems arabams.

KUR QADDAFI?

Libijos diktatorius el-Qaddafi per paskutines kelias savaites daug kalbėjo, bet tos kalbos buvo labai įtartinos. Jis skelbė kryžiaus karą Amerikai ir Angli-

TRUMPAI PASAULYJE

— V. Vokietija ir Čekoslovakija pradėjo pasitarimus dėl santykių sunormalinimo. Jie nutrūko Hitleriui užėmus Čekoslovakiją po niekšingojo Muncheno susitarimo pasirašymo.

— Olimpinis fakelas - žibintas jau uždegtas. Graikijoje Olimpo kalne ir pradėjo keltinėti į Muncheną estafetės būdu. Olimpiniai žaidimai prasideda rugpiūčio 28.

— Mirė grafas Coudenhove-Kalergi, Jungtinių Europos Valstybių idėjos populiarintojas nuo 1923. Savo idėjai skleistai buvo įsteigęs Pan-Europos Uniją. Kai atsirado Europos Ūkinė Bendruomenė, kuri yra jo idėjų ir darbo vaiskas, jis pradėjo raginti toje vietoje nesustoti, bet eiti iki Europos politinės organizacijos sukūrimo. Šito momento jis jau nebesulaukė, mirė Austrijoje sulaukęs 77 metų.

— Tarpt. Monetarinis Fondas patvirtino sudėtį komisijos, kurti netrukus pradės darbą naujai pasaulio monetarinei sistemai nustatyti.

— Pereitos savaitės posėdis Paryžiuje dėl Vietnamo karo sustabdymo nedavė nieko naujo. Komunistai tebenori, kad karo pailaubs įvyktų kartu su Saigono vyriausybės pirtvarkymu ir prez. Thieu nušalinimu. Amerikiečiai į tą reikalą nenori maišytis, nes tai yra P. Vietnamo vidaus reikalas.

— Kas gauna rusų ginklų? Daugiausiai jų gavo Egiptas - viso už 670 mil. dol. 1970 - 71. Daugiausiai lėktuvais ir raketomis. Antrojo vietoj tuo pat laiku buvo Indija, kuri gavo ir leidimą gamintis pas save MIG-21 lėktuvus ir jiems pritaikintas raketas. Net Ceilonas gavo ginklų už 2 mil. dol. ir jais numalšino pusantrų metų trukusį revoliucinės kairės sukilimą. Mat, sukilėlių ideologija buvo artima ne Maskvos marksizmo - leninizmo atspalviui, bet Kinijos maoizmui.

— Mirė sen. Allen Ellender, senato prezidentas pro tem, sulaukęs 81 m. Demokratas iš Louisianos, moderuotas konservatorius, niekad nesusidėjo su politiniais hipiais. Prez. Nixonas buvo nuvykęs į laidotuves.

— Rugpiūčiui pasibaigus, P. Korėja pradės savo kariuomenės ištraukimą iš P. Vietnamo. Ten dar yra 37,000 korėjiečių. Sakoma, kad ištraukimas bus greitas, joks dalinis nebus paliktas ilgesniam laikui.

PEKINAS ATIDENGĖ LIN PIAO PASLAPTĮ

Metus ištylėjusi, Pekino vadovybė per pokalbius su svetimų valstybių atstovais asmenimis (Ceilono premjerė, Prancūzijos užs. reik. min.) atidengė Mao įpėdinio ir krašto apsaugos ministerio Lin Piao dingimo paslaptį: pats Mao tvirtinęs, kad Lin Piao organizavo sąmokslą jį nužudyti ir civilinę vyriausybę pakeisti karine diktatūra. Išsifravus sąmokslą, Lin su būriu kariškių lėktuvu bėgęs į Rusiją, bet lėktuvas buvęs pašautas Mongolijoje 1971 rugsejo 13 ir visi jame buvę žuvo. Tokia istorija, matyt, rusų šaltiniais paremta, buvo seniai skleidžiama, bet ikišiol nebuvo Pekino patvirtinimo. Bet ir Mao istorija dar su dideliais skyklėmis, kurias turės užpildyti kiti aplinkybės pasikeitus.

Vandens sporto varžybos ryšium su šimet Munchene vykstančiais olimpiniais žaidimais vyks V. Vokietijos šiaurėje, Kieilio miesto ir uosto erdvėje, kur įrengta viskas, ko tokioms varžyboms ir jas stebinčiai publikai reikia. Čia matomas vaizdas yra

dalis didelio olimpinio centro. Olimpiadai pasibaigus, visi įrengimai ir toliau tarnaus vandens sporto entuziastams. Tikimasi, kad "Kieilio savaitė" kasmet pasikartos, tik be olimpinio fakelo liepsnos.

GYVOJI KONGRESO DVASIA

Pasaulio lietuvių jaunimo antrojo kongreso studijų dienos Kent valstybiniame universitete

EMILIJA PAKŠTAITĖ

"Degančios širdys, burkitės!"

Mėginsiu perduoti studijų dienų eigą, pagrindines pokalbių mintis, diskusijas. Visa širdimi noriu su skaitytojais pasidalinti jaunimo entuziazmu, iniciatyva, noru būti reikalingu.

Veikla yra mokslas ir savotiškas, užkuriantis, išradingas menas. Pasijusti, kad visa savo dvasia įsijungei į organizaciją, jau yra pradžia noro lipti aukščiau. Ir taip, laiptas po laipto bežengiant, dingsta nepasitikėjimas, nes atsiranda didelis noras duoti, išsiskirti kitiems. Atsiranda tikslas, kryptis, misija. Gimsta nesuvaldomas noras surasti.

Mūsų visų čia susirinkusių tikslas — Lietuva. Studijų dienos radosi kongreso gyvoji dvasia. Prašome skaitytojų džiaugtis, nes žinau, kad neapvaisim. Kaip iškiles pyragas, jaunimo užsimojimai, norai, darbai auga ir plečiasi ir, rodos, nebetelpa inde.

"Degančios širdys, burkitės", sako St. Šalkauskis. Susibūrem Kent valstybiniame universitete, kur po to teko gyventi keturias dienas. Įsitaisę savo kambariuose, visi rinkomės į auditoriją, kur įvyko oficialus studijų dienų atidarymas. Meninę programą atliko Clevelando tautinių šokių grupė Grandinėle, vadovaujama Liudo Sagio. Savo programos įvairumą ir meniškumą atlikimu šokėjų paliko didelį įspūdį studijų dienų dalyviams bei kitataučiams svečiams.

Kultūra — tautos gyvenimo širdis

Liepos 5, trečiadienį, sėdom prie rimto darbo.

Atstovams skirta programa turėjo tris pagrindinius uždavinius: 1) iškelti ir galimai išsamiu išdiskutuoti aktualius lietuvių reikalus, 2) ieškoti konkrečių būdų pagyventi lietuvių jaunimo veiklai ir 3) siekti jaunimo susiorganizavimo, kad būtų galima derinti veiklą, o kilius reikalui, veikti bendrai.

Pirmąją dieną atstovai galėjo pasirinkti vieną iš dviejų temų — Kultūra arba Gyvenamoji aplinka.

Pokalbiams ir diskusijoms, liečiant kūrybą bei kūrėjus Lietuvoje ir išeivijoje, vadovavo Ramūnas Kondratas, Kęstutis Girnius, Algimantas Dūgnas, Rasa Kubiliūtė, Marija Saulaitytė ir Vydnas Tuomas.

Pristatymų eigą pastebėta, jog kultūros uždaviniai yra dalis išeivijos uždavinių. Politiniai reikalai turi svarbos, bet yra nereali, būdami ne mūsų rankose. Mūsų tikslas — išlaikyti kultūrą. Be kultūrinio pasireiškimo išeivija negali išlikti. Išlaikydami ir vystydami kultūrą, galim atsiųsti prieš Lietuvą vykdomą jos slopinimą. Lietuvoje rašytojai,

menininkai, istorikai priversti taikytis prie sovietinės ideologijos. Per mokslą okupantas bando pateisinti priepaūdą. Pateikiami tik tie faktai, kurie yra reikalingi rusifikacijai.

Kultūra yra tautos gyvenimo širdis. Kad tautinė kultūra augtų, jaunimas ir senimas turi derinti savo veiklą. Siūlyta sudaryti kultūrinis ratelius. Išeivija savo kultūrą išlaikys tik jaunimui tęsiant darbą. Lengva įsijungti į masinius kultūrinius veiksmus, bet daug sunkiau pačiam prabilti į visuomenę. Bendrai buvo nuspręsta, kad trūksta motyvacijos, be kurios išeivijos veikla nestiprės, o pasilikis kokia buvus arba išnyks.

Didžiausias Lietuvos turtas

Gyvenamoji aplinka Lietuvoje sparčiai keičiasi. Ne mažiau keičiasi ir išeivijos aplinka. Jaunimui kyla klausimas, kaip suderinti lietuvišką ir gyvenamojo krašto aplinką. Su įvairiomis temomis liečiančiomis sritimis supažindino Augustinas Idzelsis, Emantė Mikuckytė, Gintaras Karosas, Marija Smilgaitė, Viktoras Stankus ir Petras Veršelis.

Lietuva nėra turtingas kraštas, neturi gamtinių išteklių. Didžiausias jos turtas yra žmonės. Betgi emigracijos ir karai žymiai sumažino gyventojų skaičių, ypatingai darbingo amžiaus vyrų ir jaunimo tarpe. Susidarė disproporcija kaimuose. Išblaškytos šeimos sumažėjo gimimų skaičius. Moterys vėliau išteka, nes tokiu būdu turi geresnį pragyvenimą bei darbuose. Bendrai pažvelgus, Lietuvos gyventojų skaičius mažėja. Turim dėti pastangas, kad tas skaičius kiltų, kad lietuviai nebūtų naikinami Sovietų genocidu.

Kalbėta ir apie santykius su aplinka. Siūlyta kiekvienoje didesnioje lietuvių kolonijoje steigti informacijos centrą, kuris telktų lietuvišką medžiagą, kad ji su tikslia informacija būtų paranki skelbti nelietuviškuose laikraščiuose, knygose, žurnaluose, televizijos ir radio programose. Aktuali ir vėliausia medžiaga, liečianti bet kokius lietuviškus reikalus, turėtų būti prieinama visiem.

Pagaliam, ką tikrai reikšia įsijungimas į aplinkos kultūrinį gyvenimą? Dažnai lietuvių veikla yra uždara, nepilečianti. Siūlyta nesiriboti šitokiu vidiniu veikimu, bet parodyti kitataučiams, kas mes esam ir ko siekiame.

Draugystės vainikas

Vakaro tema — draugystės vainikas. Kavinės atmosferoje kiekvienas kraštas pasirinko kitą kraštą ir jį suvaidino. Juokas ir dainos sklido mūsų tarpe. Jau tēm šilumą ir ryšį. Nežiūrint to, kad Argentina stovėjo šalia Vokietijos ar Australi-

jos, jos dainavo tas pačias dainas, šoko tuos pačius šokius ir būrėsi toje pačioje lietuviškoje dvasioje. Pynėm ilgą, ilgą draugystės vainiką. Jis buvo gražus, nes kiekvienas žiedas žydėjo visu jaunystės pilnumu ir atvirumu. Gal dar labiau visus suartino vakaro metu mus pasiekusi žinia apie naujas, aukas Lietuvoje. Trumpą maldą sukalbėjo kun. Antanas Saulaitis, SJ. Sugiedojus tautos himną, visi dar tyliai kalbėjosi, paskui pamažele skirstėsi į kambarius.

Politikos barai

Liepos 6, ketvirtadienį, nagrinėjome politiką ir religiją.

Įvairias politikos sritis gvildeno dr. Vytautas Vardys, Robertas Selenis, Paulius Alšėnas, Albertas Karvelis, Vytautas Maciūnas ir Alfonsas Paulauskas.

Lietuvos laisvės idėja yra nepakeičiama sąlyga išlikti lietuvių tautai. Besikeičiančio pasaulio sąlygose reikia nuolat ieškoti būdų, kaip šią laisvės idėją paversti į realybę. 1940 Lietuva prarado privilegiją laisvai spręsti net visai paprastus reikalus. Betgi partijos veiksniai neįstengė nuslopinti tautiško idėjos. Išeivijoje tenka veikti kitaip, negu Lietuvoje. Galimas tik netiesioginis įtaigojimas bei informavimas. Tam tikslui išeiviai sudarė du pagrindinius politinius veiksmus. Bet išeivija neįstengia suderinti veiklos išraiškų. Čia daugiausia veikiama konformistiskai, senomis pažiūromis.

Jaunimas iš šių organizacijų iškrinta, nes jis atitolęs nuo senųjų koncepcijų. Ką daryti? Ar mes, būdami skirtingų nuomonių ir nusistatymų, galim atlikti politinį darbą? Kol nepasiekiamos tokių sąlygų, kuriose galėsim susikalbėti, tol neartėsime prie savojo tikslo.

Reikia mum atsinaujinti

Aktualų, ypatingai paskutiniu metu, religijos klausimą pristatė Ramunė Kviklytė, Almis Kuolas, Virgilijus Kaulius, Ona Klorytė, Saulius Kuprys ir Linas Sidrys.

Kova už religinę laisvę Lietuvoje yra intensyviai pagyvejusi. Peticijos, susidėginimai ir pasiūlysimai mum tai aiškiai parodo. Antireliginė propaganda nepanaikina religijos ieškojimo. Dvasinis elementas pasirodo literatūroje, mene ir t.t. Religiniai jausmai yra spontaniška žmogaus išraiška. Mūsų laikai ir informacija gali juos inspiruoti. Tačiau reikia atsinaujinti patiem, kad galėtume padėti kitiems. Dažnai randam jaunimą atitolusį nuo bet kokių religinių įsitikinimų, neturintį laiko įsigilinti į dvasinį gyvenimą. Religinis auklėjimas prasideda šeimoje, vėliau jis tęsiasi visuomenėje, mokykloje, organizacijose.

Ryšium su vėliausiais įvykiais Lietuvoje, tą vakarą buvo skaitomos evangelijos, formuluojamos intencijos ir t.t. Atstovai susibūrė grupėmis. Vakara baigėm mišiom, paaukodam tas kelias valandėles tiem, kurie negali laisvai aukoti ir dėkoti.

Lituanistinio auklėjimo trūkumai

Liepos 7, penktadienį, pažvelgėm į auklėjimą ir šeimą.

Auklėjimo temomis pasisakė Romas Šilenis, Eglė Pauliukonytė, Rasa Navickaitė, Lidija Pocienė, Kęstutis Šeštokas ir Manfredas Šiušelis.

Lietuvoje auklėjimas turi stiprų ideologinį atspalvį. Kur tik jaunulis pasisuka — mokykloje ar organizacijoje, visur jam brukama komunistinė ideologija. Gi išeivijoje auklėjimas yra viena iš svarbiausių lietuviybės išlaikymo priemonių. Bet vis aštriau matomi lituanistinio auklėjimo trūkumai. Vaikai turi būti sudominti, o ne atbaidomi linksniuotųjų ir galūnių kalimais. Siūlyta įsteigti pasaulio mokytojų sąjungą, kad mokytojai galėtų susirūsti ir pasidalinti informacija bei metodika. Trūksta vaizdinių priemonių patraukti vaikų dėmesį. Senieji mokytojai nesusipažinę su nauja metodika, o jaunieji nepatyrę. Dainavoj yra savitine mokytojų studijų savaitė. Reikėtų sudaryti progą, kad galėtų į ją nuvykti kitų kraštų jaunimas.

Kilo klausimas, kaip prie lietuviško gyvenimo pritraukti studentinio amžiaus jaunimą. Pasisakyta, kad geriausia jį įtraukti į kūrybinį darbą. Be to, didelės reikšmės turi lietuviškos pažintys ir kontaktai.

Jaunos lietuviškos šeimos

Šeimos kursim beveik visi. Kokį įnašą atiduosim lietuvių visuomenei, priklausys nuo šeimų sudarymo ir ugdymo. Šia tema kalbėjo Artūras Hermanas, Elena Jomantienė, Arūnas Steponaitis, Gabrielius ir Snieguolė Zemkaliai.

Šeima visada yra buvus lietuvių tvirtovė. Todėl pats laikas atkreipti dėmesį į jaunų lietuvių šeimų padėtį išeivijoje. Kaip reikės perduoti vaikams norą būti lietuviu? Patys turim būti entuziazmo pilni lietuviai, vartoti lietuvių kalbą, tradicijas, sukurti lietuviškos šeimos gyvenimo būdą, kuris padarys ir mūsų gyvenimą įdomesnį, turtingesnį. Mūsų tėvai mus supažindino su kalba, papročiais, organizacijomis, šokių grupėmis, choralais ir t.t. Turim sudaryti sąlygas, kad ir mes savo vaikus galėtume supažindinti su šiomis lietuviško ugdymo priemonėmis. Jauna šeima nori pasilikti aktyvi lietuvių bendruomenėje, bet reikalauja naujų kelių, naujų metodų. Dažnai ji tokiam darbui jaučiasi neužtenkamai pajėgi. Laukiama draugiškos pagalbos iš vidurinės kartos. Mūsų lietuviškas nusistatymas užkraus daugiau pareigų, darbo ir pasiaukojimo, bet viso to vaisiai turėtų mum nešti džiaugsmą ir dvasinį pasitenkinimą.

Šiomis dienomis būtų nerealu nepažvelgti į mišrią šeimą lietuviško visuomenėje. Kalbant apie mišrių šeimų daugėjimą, tenka atsižvelgti į priežastis. Lietuviai daugiausia gyvena pavieniui nelietuviškoje aplinkoje. Išskyrus keletą išimčių Amerikoje, jie nesudaro branduolio svetimoje aplinkoje. Be to, partnerių išsilavinimas ir interesai paprastai atitinka. O partnerį, kuris dalintųsi tais pačiais interesais, ne taip lengva rasti mažam lietuvių jaunimo būry. Mišrios šeimos nenori būti lietuviškos visuomenės tik toleruojamos; jos nori būti pripažintos lygiai su lietuviškom šeimom. Mišrios šeimos laikomos paklydimu ženklui. Tai tik daugiau priverčia jas trauktis nuo lietuvių visuomenės. Nėra neįmanoma ir mišrių šeimų tarpe išlaikyti lietuvišką dvasią, papročius, o kartais net ir kalbą.

Susirinko atstovai

Jaunimo kongreso atstovų suvažiavimas įvyko liepos 8, šeštadienį. Po trijų dienų pasikaitos, pokalbiuose, diskusijose būriuose atstovai susirinko vienon salėn aptarti lietuvių jaunimo ateities veiklos. Priimta visa eilė rezoliucijų, gairių, nusistatymų. Tur būt, pats svarbiausias užsimojimas — Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos ir Informacijos Centro įkūrimas.

(nukelta į 4 psl.)

TAISOM RADIOJO IR TELEVIJOS APARATUS — palvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvių. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokal nuo Woodhaven Blvd.).

SPARTA — Rašomos mašinėle (iv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, iv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11781. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuvas. Kopyčios parpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 680 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Modernios kopyčia šermainis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434

RIMOS ir JUOZO BRUZŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadienis iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS SELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St. Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami po laidotuvinių pletūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prie namo kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms. Vestuvėms bei pokyliams tortai. Dažna ir Albertas Radziūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

Kas norėtų įsigyti lietuviškų plokštelių ar lietuviškų knygų, prašomi kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11211.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigiam kainom priimaname užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 ORCHARD ST. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos įsų artimesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovosms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užsiekite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (galy vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti fot. patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

Lietuviškam rajone —

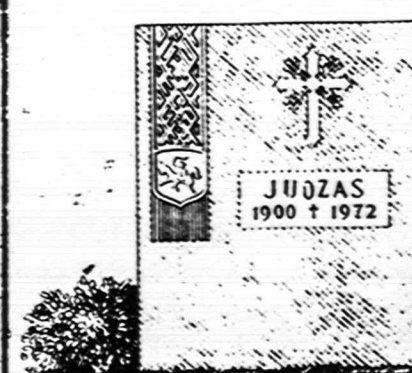
LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuosirdų lietuvišką patarnavimą.

Lietuviško stiliaus paminklų sukuriami ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

Fasolino
Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines)
Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379
(212) DAVenport 6-3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta —
Gausi parodų salė

**Lietuviška
KELIONIŲ
AGENTŪRA**

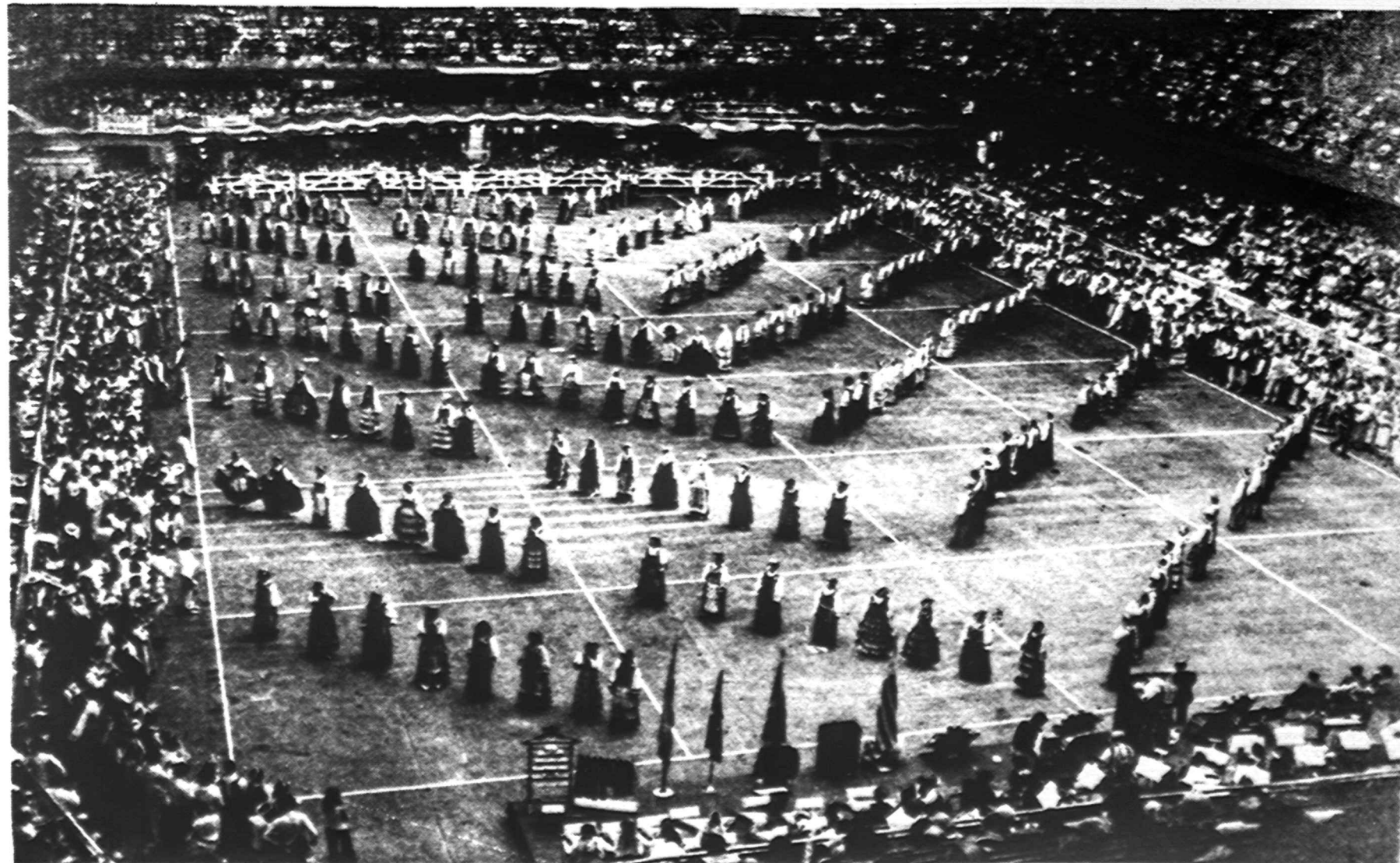
VYTIS

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:	Specialios nuolaidos:
LEKTUVAI	INDIVIDAMS
VIESBUČIAI	(ekskursiniais bilietais)
LAIVAI (Cruises)	GRUPĖMS
AUTOBUSAIS įdomių vietų lankymas	JAUNIMUI
	SEIMOMS

Tautinių šokių šventėje pasirodo žavios lietuvių eilės. Nuotr. L. Kanto

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221Editorial Office GL 5-7281 Business Office GL 2-2923
THE WORKER by FRANCISCAN FATHERSEina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIASSecond-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published weekly

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostata. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Nekrology dienos

Liepos mėnuo buvo pradėtas džiaugsmingais įvykiais: tautinių šokių švente ir jaunimo kongresu. Liepos pabaiga liūdna gyvatai tautai. Iš jos pasitraukė eilė žmonių, kurie paliko gerus pėdsakus Lietuvos gyvenime ir kurie dabar palaidoti nekrologais.

Liepos 28 dieną Chicagoje palaidoti pulk. Juozas Rapšys ir Leonas Prapuolenis. O liepos 31 jau atėjo žinia apie Philadelphiaje mirusį prof. Antaną Salį.

Šie trys mirusieji yra buvę trejopos Lietuvos kūrėjai. Pulk. J. Rapšys, gimęs 1899, buvo besikeliančios ir savo nepriklausomybę apginti besistenčios Lietuvos valstybės savanoris; kovojo su bolševikais, kovojo su lenkais; buvo sužeistas. Kada Lietuva apsigynė, jis parodė veržlumą progresuoti kariniame moksle ir veikloje. Tik Sovietams Lietuvą okupavus, jam čia vietos nebuvo; jis pasitraukė per sieną.

Prof. A. Salys, gimęs 1902, augintas jau nepriklausomos Lietuvos, talentingai joje kūrė mokslinę pažangą kalbos tyrinėjimo srityje. Jis turėjo laimės matyti ir pasididžiuoti, kad eilė jo mokinių sėkmingai reikėsi toliau kalbos tyrinėjimo darbe. Bet jis sulaukė ir kartumo patyris, kad eilė jų jaunų Lietuvos kalbininkų anksčiau už jį pasitraukė iš gyvyj.

Leonas Prapuolenis, gimęs 1913, yra trečio skaudaus Lietuvos etapo reikšėjas — rezistencijos, kuri prasidėjo Lietuvą Sovietams okupavus 1940. Po grindžio organizatoriaus, 1941 sukilimo vadas, Leonas Prapuolenis rezistencijos ugnį degė iki savo mirties.

Visi jie atidavė Lietuvai, ką kiekvienas galėjo. Visų jų pasitraukimas yra skaudus ne tik jų šeimoms. Visų jie indėlis yra vertas gyvos tebekovojančios ir tebekuriančios tautos dėkingumo.

50 metų

Nuo dienos nekrology nusiuka akis į praeities svarbiuosius įvykius. Jų eilėje liepos mėn. labiausiai žymėtina liepos 27 diena. Tai diena, kada Amerika pripažino Lietuvos valstybės nepriklausomybę. Nuo to įvykio siemet 50 metų.

Pripažino Amerika Lietuvą vėlai, palyginti su Vokietija ir Sovietų Sąjunga. Bet tie anksčiausiai pripažinusieji anksčiausiai savo pripažinimą ir sulaužė. Sovietai Lietuvą užgrobė 1940, o Vokietija už tai paėmė "30 grašių".

Amerika pripažinimą tebeįteigia. Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą nepripažįsta. Toje "nepripažinimo politikoje" ji tebėra nuosekliausia iš visų Lietuvą pripažįstančių.

Šio fakto negalime neprisiimti liepos mėn. su dėkingumu Amerikos vyriausybei. Negalime nepažymėti ir savo pasiryžimo pozityvia veikla ištikimai prisidėti prie Amerikos pažangos.

Klastos dienos

Nors ir nutolę per 32 metus, negalime neprisiimti ir liepos mėn. klatingo išprievartavimo dienų. Tai buvo liepos 14 — vadinami "liaudies seimo rinkimai". Dar biauresnė diena buvo liepos 21 dieną — farsas, kurį Maskvos režisieriai suorganizavo miesto sodo teatre. Ten suvaryti "liaudies seimo" atstovai buvo priversti balsuoti, kada buvo pasiūlyta "prašyti", kad Lietuvą priimtų į Sovietų Sąjungą.

Jau rugpičio 3 dieną Maskvoje farsas buvo pratęstas, ir Lietuvos "prašymas" patenkintas.

Ar ne simboliška, kad tame pačiame sode ir prie to pat teatro buvo sudėta Romo Kalantos auka anai klastai demaskuoti ir šauksmui už Lietuvos laisvę paskelbti?

Taip, Br. Nainys teisingai savo sentimentą reiskė, sakydamas, jog Chicago patustėjo, kai ji neteko iš keturiolikos kraštų supildusio į kongresą ir šokių šventę jaunimo... Porai dienų buvo pagyvėjęs ir New Yorko lietuvių gyvenimas: pro New Yorką skrido tie jaunieji paukščiai atgal į pietų Ameriką ir Europą. Jų pasirodymą čia pajuto New Yorko L. Bendruomenė ir jos jaunimas, kuriam teko malonus rūpestis pakeleivius priimti ir išleisti toliau. Malonus rūpestis eilei lietuviškų šeimų, kuriose tie pakeliaiviai buvo gavę lizdą nakčiai.

Pagyvėjo judėjimas ir šio laikraščio skurdžiose patalpose.

Pirmiausia atsilankė trijų pietų Amerikos valstybių dvasiniai vadai, trys kunigai: Juozas A. Margis, MIC, Sv. Kazimiero parapijos pklebonas Rosario Santa Fe, Argentinoje; Jonas Giedrys, S. J., lietuvių klebonas ar kapelionas Montevideo, Urugvajuje; Antanas Saulaitis, SJ, iš Sao Paulo, Brazilijos.

Jie visi dar jauno amžiaus, dar nepasiekę, kaip vienas kalbėtojas gražiai apie tą amžių sakė — nepasiekę jaunystės viršūnės: pirmasis 48 m., antrasis 51 ir trečiasis 33. Praleisti pietų Amerikoje jų metai kalba už jų įgudimą į vietos sąlygas apsilaukiant tarp vietinio lietuvių jaunimo; Margis — jau 23 metai, Giedrys 20 metų, o Saulaitis dar "benjaminas" — 2 metai.

Apie jų parapijas sukasi žymi dalis lietuviško judėjimo, o jie sukasi tame judėjime įvairiose pareigose, pradedant nuo mišrių laikymo, pamokslų sakymo, bendradarbiavimo vietos spaudoje, mokytojavimo ir baigiant iki grindų šlavimo bei šoferiavimo.

Jie dabar atlydėjo ir savąjį jaunimą į jaunimo kongresą.

Kun. Antanas Saulaitis, SJ, Brazilija.

4. LITOGRAFINĖ PRAMONĖ OKUPACIJŲ LAIKAIS

1940 birželio mėn. Sovietų S-gai okupavus Pabaltijo kraštus, visas tos valstybės egzistavęs viešasis, kooperatinis ir privatus ūkis buvo suvalstybtintas, nacionalizuotas. Spaudos įmonėms valdyti ir tvarkyti buvo įkurtas poligrafijos treštas. Bolševikų įkurtas treštas tęsė savo darbą ir vokiečių okupacijos metais, tačiau jo globoje pasiliko tik mažos, nereikšmingos įmonės. Visas svarbesnes ir geresnes įmones savo žinion perėmė Ostland Faser bendrovė. Šis organas Trečiojo Reicho buvo įkurtas Pabaltijo kraštų ūkiam tvarkyti ir eksploatuoti.

Vokiečių okupacijos metais kai kurie smulkūs verslininkai atgavo savo nuosavybę, tačiau

dėl karo padėties tų įmonių veikla buvo arba labai ribota, arba visai neįmanoma.

5. LITOGRAFINĖS SPAUDOS ATEITIS

yra labai plati ir žydra. Spalvota reprodukcija atliekama išimtinai fotomechaniniu būdu, išjungiant kiek galima daugiau žmogaus darbą. Atsirado milžiniškos mašinos, kurios iš karto spausdina 4-6 spalvas, 10-15 tūkstančių lapų tiražu per valandą. Atsirado patvaresnės plokštės, kurių pajėgumas siekia milijoną lapų. Spalvų išskyrimo naudojama dengimo (masking) sistema, kuri vis daugiau ir daugiau išjun-

IKI PASIMATYMO TREČIAME JAUNIMO KONGRESE

Trijų P. Amerikos valstybių dvasios vadai ir kongreso atstovai pasakoja savo išpūdžius apie antrą jaunimo kongresą

Su kokių turtu atkeliavote? Kiek jo atvežėte, kokio amžiaus? Ar visi jie kalba lietuviškai?

Margis: Atvyko 24; maždaug pusė mergaitės, kita pusė vaikinai; daugumas studentai. Daugumas lietuviškai susikalba, ir tokių skaičius po kongreso, atrodo, didės.

Giedrys: Iš Urugvajaus 20; taip pat daugumas studentai, 15-30 metų. Yra lietuviškai nemokančių.

Saulaitis: Iš Brazilijos 45 dalyviai; mergaičių ir vaikinų maždaug po tiek pat. Iš jų 18 atstovų kongrese. Atstovai visi moka lietuviškai. Buvo keletas nemokančių iš tų, kurie atvyko drauge kaip turistai jau savom lėšom. Ir nesistebėkit: į lietuviškas mokyklėles ateina 70 procentų dar nemokančių. Jose pradeda mokytis. Tokių apie 60 proc. yra iš mišrių šeimų, kurios betgi nuoširdžiai dalyvauja ir visuomeniniame veikime.

Margis: Tie nemokantieji lietuviškai grįžta dabar su noru mokytis.

Giedrys: Grįžta ir su knygom, vadovėliais, kurių padovanojo JAV LB švietimo tarybos atstovai.

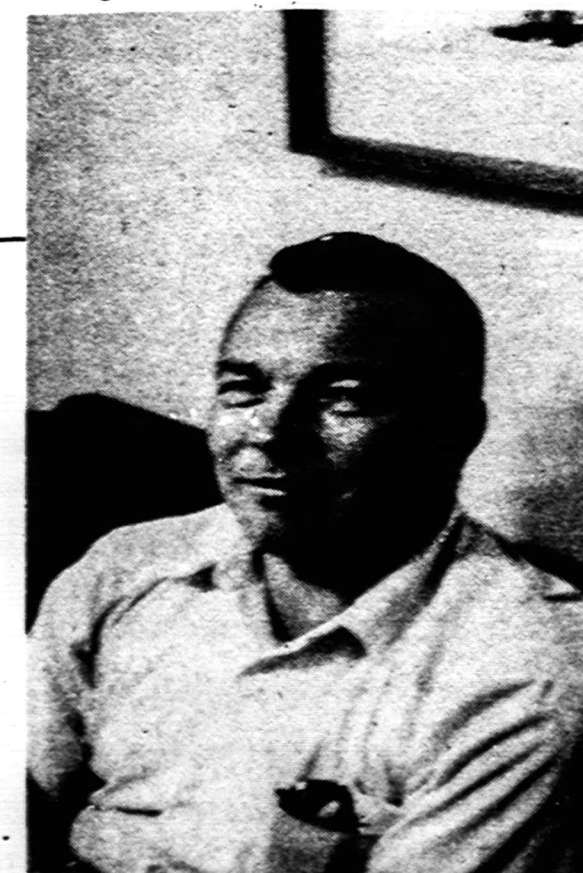
Kongreso programa buvo keturiose vietose. Kuri dalis jūsų nuomone, labiausiai pasisekė?

Margis: Naudingiausia dalis buvo studijų dienos Kento universitete.

Giedrys: Visi gyveno toje pačioje vietoje, ir buvo studijų, susitelkimo, aktyvaus dalyvavimo atmosfera.

Saulaitis: Kongreso tikslas buvo labiausiai pasiektas studijų savaitėje. Visi dalyvavo klausimų svarstyme. Dažni dalyvių pasisakymai rodė ištikimybę lietuvių bei ir praktišką derinimąsi prie vietos aplinkos. Patys klausimai buvo toki, kurie jaunimą domino.

Margis: Chicagoje intensyvi dalyvavimą kongrese sukludė šokių šventė. Mūsų vaikai tuo

Jun. Juozas Margis, MIC, Argentina.

giamas spalvų koregavimas ir išbalansavimas. Šiuo metu turima elektroninių reprodukcijos mašinų (Scanner), kurios pateikia puikiai išbalansuotus spalvų negatyvus. Yra net tokių reprodukcijos mašinų, kurios elektroniskai paruošia spausdinimui išbalansuotas pustonines spalvų plokštes.

Visoje išsivysčiusioje vakarų pasaulio pramonėje, taigi ir spaudoje, siekiama ko tikliau įgyvendinti ekonomikos dėsni: mažiausiom pastangom atsiekti didžiausių rezultatų. Tam tikslui atsiekti skiriamos milžiniškos lėšos įvairiems tyrimams ir išradimams. O tuo pačiu žmogaus darbas iš gamybos proceso vis daugiau ir daugiau išjungiamas. Prie ko tos pastangos privės — parodys ateitis.

L.A.

Kongreso atstovai grįždami namo užsuko ir Darbininko redakcijon. Iš k.: Romas Šileris — Bonn, Vokietija, Rasa Navickaitė — New York, Alfredas Lucas — Stuttgart, Vokietija, Rita Bobelytė — New York.

pačiu metu turėjo būti ir kongrese ir šokių repetitijoje.

Giedrys: Nebuvo suderinta. Pasiskaldyta: net talentų vakarai buvo du.

Margis: Kita vertus, šokių šventė padėjo mum tuo, kad davė dalį pinigų šokėjams atvežti.

Saulaitis: Chicago buvo tik įvadas į Kentą. O po Kento buvo stovykla. Ji pasisekė taip pat. Dalyvavo 450 — kaip ir prieš 6 metus. Joje buvo pusė tokių, kurie nebuvo Kente, kur dalyvavo tik atstovai. Dar naujesnis čia dalykas — jei ankstesnėje stovykloje vyravo šiaurės Amerikos dalyviai, tai dabartinėje pusė dalyvių buvo užsieniečiai. Ir tie užsieniečiai buvo įtraukti į aktyvų darbą — laikraštėlių organizavo dalyviai iš Australijos; maitinimą tvarkė, tikriausiai šeiminkės buvo dvi iš Brazilijos, 3 iš Kanados. Ir jos atliko darbą su pasiukojimu. Čia vyko ir kultūrinis "pasiūlymas": kasdien po dvi pasikaitas ir po du pratimų būrelius per visas septynias dienas. O tų būrelių, sakysim, buvo tokių: liaudies meno, kalbos, literatūros, tautinių šokių, virimo, tautosakos, žurnalistikos. Paskaitininkai mokėjo su jaunaisiais dirbti.

Pats kun. Saulaitis buvo tos stovyklos vadovas.

Kiek jaunimas buvo patenkintas pokongresinėm kelionėm?

Saulaitis: Išvykom trim autobusais, kiekvienas kitu maršrutu, bet galų gale visi susibėgo į New Yorką. Vienas autobusas: Torontas, Hamiltonas, Clevelandas, Niagara Falls, Pittsburghas, Washingtonas, Philadelphia, New Yorkas. Antras: Montrealis, Niagara Falls, Neringa, Bostonas, Putnamas, New Yorkas. Trečias: Torontas, Niagara Falls, Rochesteris, Neringa, Worcesteris, Bostonas, Providence, Cape Cod, Putnamas, Hartfordas, New Yorkas.

Šiom kelionėm jaunimas buvo patenkintas — susidraugavo vieni su kitais. Vienaime pvz. autobuse buvo 7 kraštų atstovai. Autobusas — kaip keliaujantieji namai.

Margis: Žmonės visur labai gerai priėmė.

Saulaitis: Visi dalyviai tais priėmimais labai sužavėti.

Kaip atrodo antrasis kongresas prisimenant pirmąjį?

Saulaitis: Kad pirmasis įvyko iš viso, yra tikras džiaugsmingas stebuklas. Be jo nebūtų ir šio antrojo.

Margis: Dar dabar buvę pirmame kongrese kalba apie jo išpūdžius. Šiame kongrese buvo daugiau patirties, geriau pasiruošta. Ir žmonių buvo galima daugiau atvežti. Tada iš Brazilijos buvo 6, dabar 50. Tiesa, klausėt, ar nebuvo žymu to, kas čia vadinama "generation gap".

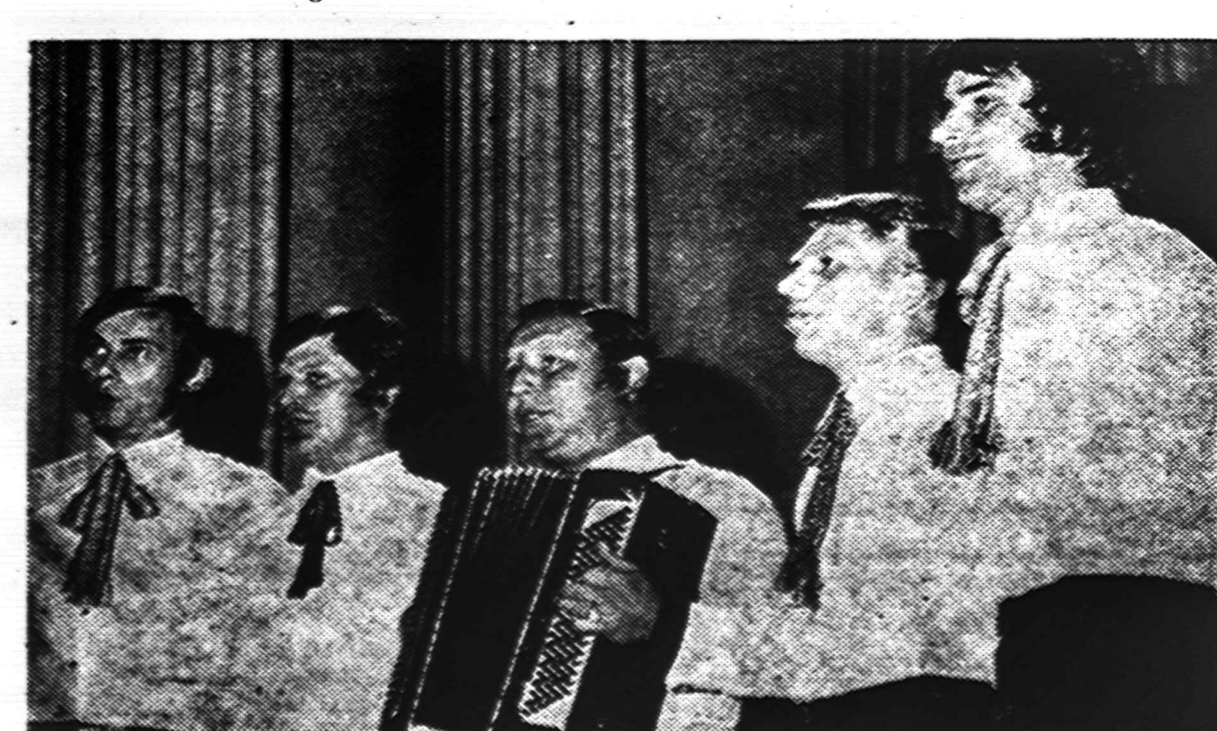
(nukelta į 4 psl.)

Kun. Jonas Giedrys, SJ, Urugvajus.

Aleksandras A. Mičiudis, Argentinos Liet. Org. ir Spaudos Tarybos pirmininkas.

V. Vokietijos lietuvių kvintetas "Baltija", sėkmingai koncertavęs jaunimo kongreso pasirodymuose Chicagoje, stovykloje, Toronte ir kitur. Kvintetą sudaro: J. Jasulaitis, S. Jasulaitis, V. Lemkis, E. Rotkis ir H. Bertulaitis.

LITOGRAFINĖ PRAMONĖ LIETUVOJE (1918-1944)

(Tęsinys iš praeito nr.)

Spausdinimo ir pagalbinės mašinos bei darbo jėgą pateikia Bekara-Kartonaž, techninių spausdinimų ir priežiūrą praveda Pressa, o patalpas tam darbui atlikti parūpina Spaudos Fondas, papildomai išnuomodamas reikiamą kvadraturą prie savo veikiančios spausduvės Tilmanso fabrike, Cedimino gatvėje, priešais Karo Ligoninės pastatus.

Po pusantros metų, pasų spausdinimui pasibaigus, šią įmonę nupirko ir perėmė Spaudos Fondo kooperatinė bendrovė, vadovaujama veržlių ir darbščių asmenų — Balio Žygelio ir mok. Laskausko.

Tuo būdu privačiame sektoriuje atsirado trečia lietuvių įmonė.

3. SPALVOTOS SPAUDOS RINKA

Pasiūlą spalvotai spaudai sudarė įvairūs Lietuvos valstybės administracijos departamentai, kaip respublikos prezidento

kanceliarija, žemės ūkio rūmai, prekybos ir pramonės rūmai ir kiti; daugelis pusiau viešų ir kooperacinių įmonių, kaip Maistas, Lietūkis, Pienocentras, Spaudos Fondas, Kooperacijos Bankas. Taip pat ją sudarė pri-

A. a. LEONAS PRAPUOLENIS

Š. m. liepos 22 dieną mirė (širdim) ir liepos 29 palaidotas Chicagoje Leonas, kasdieniškai vadinamas Levas, Prapuolenis. Mirė tik pradėjęs nuo š. m. birželio 9 dienos 60-tuosius metus.

Gyvenimą pradėdamas, rengėsi būti prekybininku; po Kybartų gimnazijos, kurią baigė 1933; po karo mokyklos, kurią baigė leitenanto laipsniu 1936, mokėsi Klaipėdos prekybos institute ligi 1939. Bet prekybos praktika teko verstis neilgai — tęsėjo drauge su kitais suorganizuoti muilo gaminių fabriką Gulbė, kurioje jis buvo direktorius.

Sovietinė okupacija gyvenimą nukreipė kita vaga — į rezistenciją, į pogrindį. Nuo 1940 spalio 9, kada Lietuvoje buvo sudarytas pogrindžio centras, Prapuolenis buvo to centro, vadinamo Lietuvos Aktyvistų Frontu, įgaliotinis. Jis organizavo pogrindžio vienetus, palaikė su

jais ryšius; palaikė su Berlyne veikiančiu aktyvistų centru. Kai Lietuvoje eilė kitų pogrindžio vadų buvo suimti, Prapuolenis sugebėjo išsislapstyti ir 1941 birželio 22 prisiėmė atsakomybę pradėti sukilimą. Kai 1941 birželio 23 rytą buvo paimtas Kauno radiofonas, Levas Prapuolenis buvo tas, kurio balsą klausytojai išgirdo skelbiant sukilimą, skelbiant laikinosios vyriausybės sudarymą.

Kol tas šešias savaites laikinoji vyriausybė veikė, L. Prapuolenis joje dalyvavo kaip Lietuvos Aktyvistų Fronto įgaliotinis. Iš vienos pusės jis informuodavo vyriausybę apie žmonių nuotaikas, kurias surinkdavo per įvairiose vietose veikiančius aktyvistų padalinius; iš kitos pusės jis mėginio paveikti tuos nacionalistinius veikėjus, kuriuos buvo apakinusį nacionalsocializmo didybė ir kurie buvo pra-

radę Lietuvos nepriklausomybės siekimą.

Kai 1941 rugpjūtio 5 dieną laikinoji vyriausybė buvo priversta savo veikimą sustabdyti, L. Prapuolenis, kaip Aktyvistų Fronto įgaliotinis suorganizavo memorandumą prieš civilferntungo skriaudas Lietuvai ir jis buvo pirmoji rudosios okupacijos auka — 1941 rugsėjo 27 suimtas ir išvežtas į Dachau koncentracijos lagerį. Iš jo buvo paleistas tik 1942 balandžio mėn., min. K. Skirpos intervencijos per feldmaršalą Keitelį dėka. Paleistas, bet į Lietuvą grįžti neleidžtas. Paliktas Vokietijoje policijos priežiūroje.

Karo pabaigoje, 1945 balandžio mėn., ištrūkęs iš policijos priežiūros, slapta perėjo Šveicarijos sieną. Ten buvo keleto metų jo prieglauda: dirbo fabrikuose, buvo Balfo sekretorius ir įgaliotinis. Nuo 1948 persikėlė į Vokietiją. Čia jau DP, Vlko narys, atstovaudamas Vienybės sąjūdžiui; buvo taip pat Balfo įgaliotinis prancūzų zonoje. Nuo 1955 atvyko į Ameriką ir apsisuto Chicagoje. Darbai fabrike — kasdieninei duonai. Darbai visuomenei — per Lietuvos Fronto Bičiulius, per Bendruomenę, per Altą. Kur reikėjo ką masiško organizuoti, demonstracijas, genocido parodą, L. Prapuolenis buvo lengvai tam prišaukiamas.

Bet žmogaus jėgos nėra viskam begalinės. Perkrautos — lūžta.

Jei kiekvienas žmogus yra sutapęs su viena kuria gyvenimo epocha ir joje palieka stipriausius savo pėdsakus, kuriais jis prasineša pro kitus, tai L. Prapuolenis priklausė Lietuvos rezistencijos laikotarpiui. To laikotarpio pradžia — kovai prieš pirmąją sovietų okupaciją, kovai prieš vokiečių okupaciją.

Knygoje "Vienų vieni" kalbama apie to laikotarpio du asmenis, kurie virto žinomų ir nežinomų kovotojų simboliais. Kazys Škirpa buvo jų kovotojų reiškejas užsieniuose (Berlyne); Levas Prapuolenis buvo jų reiškejas Lietuvoje. Į juos buvo tada nukreiptos akys.

Atsidūrusiems Vakaruose laikas stipriai pakeitė visuomenines nuotaikas. Sustiprėjo susitelkimas į šeimos reikalus. Rezistencijos nuotaka tevirto šventadienių reiškinio.

Tokia darėsi ir susidarė Vakaruose visuomeninė aplinka. Joje betgi L. Prapuolenis nesikeitė, liko tas pats, kokis buvo anose masinės rezistencijos dienose. Tada jis jaunimui buvo švyturius. Dabar jau būti nebegalėjo.

Dabar jis buvo tik praeities atstovas. Kovotojas negalėjo persiorientuoti tiek, kad virstų gyvenimo kūrėju, įnešančiu šilumą į savo artimiausių žmonių tarpą.

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS ŽINIOS

Lietuvos atstovas J. Kajeckas ir jo žmona gegužės 20 dalyvavo Nikaragvos ambasadoje vykusiam Happyland Carnival pobūvy, kurį rengė Nikaragvos ambasadorius ir ponis Sevilla-Sacasa su The Salvation Army Auxiliary vaikų atostogų stovyklų naudai.

Gegužės 24 Lietuvos atstovas ir O. Kajeckienė dalyvavo Argentinos ambasadoriaus ir ponios Carlos Manuel Muniz priėmimo jų tautos šventės proga.

Gegužės 26 jie dalyvavo Latvijos atstovo ir ponios A. Dinbergs priėmimo, sutinkant naująją Latvijos pasiuntinybės patarėją V. Tomsons.

Gegužės 27 abu dalyvavo valstybės departamente vyksiančiame priėmimo, kurį rengė transporto sekretorius ir ponis Volpe pagerbti svetimšaliu svečiam, atvykusiem į Transpo 72 parodą.

Birželio 13 Washingtono įvyko Baltijos valstybių diplomatinių atstovų pasitarimas. Buvo pasiinformuota ir pasitarta jų tautų reikalais.

Valstybės sekretoriaus kvie-

L. Prapuolenis su draugais 1948. Iš k. pirmoj eilėj: S. Balčiūnas, J. Brazaitis, J. Pajaujis, antrojo S. Daunys, V. Vaitiekūnas, J. Lukša, J. Būtenas, kun. St. Yla, L. Prapuolenis.

MALDOS GALYBĖ IR LIETUVOS LAISVĖ

Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa, kaip buvo anksčiau Darbininke skelbta, šiemet suorganizavo maldos ir aukos vąjū komunistų rusų okupuotai Lietuvai ir lietuviams gelbėti. Kiekvienai dienai priskiriama kita vietovė. Šį kartą skelbiame rugpjūčio mėnesio maldų kalendorių.

1. Lietuvių misija, Brisbane, Australija.
2. Vila Marija, Thompson, Conn.
3. Dievo Apvaizdos par., Chicago, Ill.
4. Šv. Kazimiero par., Racine, Wisc.
5. Šv. Kazimiero parapija, St. Clair, Pa.
6. Šv. Juozapo parapija, Lowell, Mass.
7. Šv. Juozapo parapija, Durvea, Pa.
8. Šv. Antano parapija, Forest City, Pa.
9. Šv. Kazimiero pr., New Haven, Conn.
10. Liet. Vyčiai, Brooklyn-Queens, kuopa 41, N.Y.
11. Šv. Kazimiero seserys, mokykla, Shenandoah, Pa.
12. Šv. Kazimiero seserys, mokykla, Shamokin, Pa.
13. V. J. Atsimainymo parapija, Maspeth, N.Y.
14. A.L.R.K. Moterų S-ga, kuopa 2, Cicero, Ill.
15. Šv. Mergelės Marijos parapija, Kingston, Pa.
16. A.L.R.K. Moterų S-ga, kuopa 4, Arlington, Mass.
17. A.L.R.K. Moterų S-ga kuopa 5, Worcester, Mass.
18. A.L.R.K. Moterų S-ga, kuopa 6, Lewiston, Maine.
19. A.L.R.K. Moterų S-ga, kuopa 7, Chicago, Ill.
20. Aušros Vartų parapija, Montreal, Kanada.
21. A.L.R.K. Moterų S-ga, kuopa 8, Baltimore, Md.
22. A.L.R.K. Moterų S-ga, kuopa 9, Rockford, Ill.
23. A.L.R.K. Moterų S-ga, kuopa 11, Seltzer, Pa.
24. A.L.R.K. Moterų S-ga, kuopa 15, Brockton, Mass.
25. A.L.R.K. Moterų S-ga, kuopa 16, Lawrence, Mass.
26. A.L.R.K. Moterų S-ga, kuopa 17, W. Hartford, Conn.
27. Šv. Kazimiero parapija, Montreal, Kanada.
28. A.L.R.K. Moterų S-ga, kuopa 18, Hollywood, Fla.

Nuliūdime liko žmona Birutė, 3 sūnūs: Šarūnas, marti Aldona, Patrimpas ir Sviedrys, anūka Ričardas ir Kristina, 2 seserys: Teresė Karvelienė su šeima, Eleonora Garbenienė su šeima, ir kiti giminės Amerikoj ir Lietuvoj.

timu — Lietuvos atstovas J. Kajeckas birželio 15 dalyvavo JAV kongreso jungtinio posėdy, kur Meksikos prezidentas Luis Echeverria Alvarez savo lankymosi JAV-ėse proga pasakė kalbą.

Kardinolo Patrick O'Boyle kvietimu — O. Kajeckienė birželio 25 dalyvavo Saint Matthews katedroj pontifikalinėse mišiose, kurias aukoją Apaštališkasis delegatas JAV-ėse arkivysk. L. Raimondi, popiežiaus Pauliaus VI vainikavimo suaktyvė proga.

Birželio 30 Lietuvos atstovas J. Kajeckas dalyvavo Apaštališkojo delegato arkivysk. L. Raimondi surengtame priėmime popiežiaus Pauliaus VI vainikavimo devynerių metų suaktyvė proga.

Mirus buvusiam Venecuelos prezidentui dr. Raul Leoni, Lietuvos atstovas J. Kajeckas liepos 11 pasirašė užuojautų knygoj Venecuelos ambasadoj.

Mirus Jordano karaliaus Husseino I-jo tėvui, buvusiam Jordano karaliui, Lietuvos atstovas liepos 12 pasirašė užuojautų knygoj Jordano ambasadoj.

29. A.L.R.K. Moterų S-ga, kuopa 19, W. Pittston, Pa.
30. A.L.R.K. Moterų S-ga, kuopa 20, Chicago, Ill.
31. A.L.R.K. Moterų S-ga, kuopa 21, Chicago, Ill.

ALLEN TOWN, PA.

Vyskupas ir tikintieji remia persekiojamą Lietuvos Bažnyčią

Allentowno vyskupas J. McShea savo ganytojišku laišku ragino lietuvius melstis ir gelbėti religiją Lietuvoj. Lietuvos katalikų sunkią padėtį jis kasmet nuosirdžiai atjaucia savo laišku ir gyvu šodžiu. Šiemet visos lietuvių parapijos — Šv. Jurgio, Shenandoah, Šv. Pranciškaus, Minersville, Šv. Juozapo, Mahanoy City, Šv. Mykolo, Easton, Šv. Kazimiero, St. Clair, Šv. Mergelės Marijos Apreiškimo, Frackville, Šiluvos Marijos, Maizeville, Šv. Petro ir Povilo, Tamaqua, Šv. Antano, Reading, Šv. Jono, Coaldale, Šv. Vincento, Girardville, Šv. Jėzaus Širdies, New Philadelphia — perskaitė vyskupo laišką, meldėsi už Lietuvą ir įvykdė rinkliavą Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai.

Vyskupas V. Brizgys ir LKRS valdyba yra giliai dėkingi vyskupui ir visiem lietuviams bei lietuvių draugam už maldas ir aukas.

LKRS valdybos vardu
Kun. Stasys Raila

GYVOJI... DVASIA

(atkelta iš 2 psl.)

Praturtinom save per kitus

Studijų dienos pasibaigė. Atstovai, kaip kokie senatoriai, vėš į savo vietoves naujus, kongresu gimusius, nutarimus. Kartu jie parvė savo broliam ir seserim mylinčią širdį.

Studijų dienose mes praturtinom save per kitus. Dirbdami užtikom nepažįstamus laukus. Širdy tyliai prisipažinom tautiniu apsielidimu. Pasipildę kiekvienas pagal savo sugebėjimus, per veiklą išsispinduliuosim sava lietuviškai giminei, kad kovotojai Lietuvoj nepasijusyt vieni ir apleisti savo tyliojo kančio.

Iš mūsų veikla reikalauja didesnio pasisventimo, prasmingų tikslų, dinamikos. Darbas netenka prasmės, jei jis nesuplanuotas. Asmeninė dinamika turi virsti visuomenine. Reikia praregėti, pajusti, atrasti, įtikėti, o įtikėjus į idealą, nebebijai darbo, kančios, rizikos ir net mirties. Veikloj slėpi brenimas, vystymasis, tobulėjimas. Veikla nukreipta ateitin į pilnatvę. Tada nėra nepasiekiamų uždavinių.

Ar svarbu, ar mes esam jauni, ar seni? Lietuva gali būti gyva visuose: mes paženklinči lietuviškumu, kaip Dievą mylintieji dieviškumu.

Jaunystė turi nešti ugnį, kuri dega idealam. Savo užsidegimu žmogus kelia save ir žmoniją.

— Vilniuje svečius ar turistus aptarnauja 103 ekskursijų vadovai. Miestas suskirstytas į 14 maršrutų. Vadovai svečius suskirsto po 30 žmonių. (E)

IŠ VISUR

— Jaunimo kongresą Toronte uždaranč dr. Vyt. Vygtantas, kongreso finansų komisijos vice-pirmininkas, pranešė, kad įsteigiama metinė 1000 dol. premija jaunimui. Premiją gaus jaunuolis ar jaunuolė, geriausiai savo darbais išreiškę R. Kalantos pasiaukojimo dvasią.

— Kun. Antanas Sabaliauskas, Cedar Lake, Ind., salezietis misionierius, po automobilio nelaimės guli Dyer, Ind. ligoninėj, 434 kambary. Jam sulaužyti kaulai ir sunkiai sužeistas. Liepos 31 suėjo 40 metų jo kunigystės sukaktis, kurią teko praleisti ligoninėj.

— Ryšium su Romo Kalantos didvyriška mirtimi už Lietuvos laisvę ir atsiradus reikalui kanadiečių spaudoj reaguoti į Lietuvos okupanto melagingiem pranešimam demaskuoti, LB Montrealio apylinkės valdyba yra atidariusi Informacijos fondo sąskaitą Nr. 2140.

— Violeta Nešukaitytė, stalo teniso žvaigždė, vėl minima Kanados spaudoj. "Star Weekly" liepos 22 atspausdinò Rick Boulton ilgą rašinį apie žaidėjos karjerą ir jos nuotrauką. Ji iki šiol laimėjusi 410 trofėjų. Š. Amerikoj ji esanti moterų stalo teniso srity nr. 1. Kanadai ji atstovavo 43 tarptautinėse žaidynėse.

— Prof. dr. Romas Misiūnas, keletą metų dėstęs rusų istoriją Nebraskos universitete Lincoln, pasibaigus sutarčiai, liepos 21 tom pačiom pareigom išvyko į Williams kolegiją, Williamstowne, Mass. Jo žmona Audra Misiūnienė (Kubiliūtė), baigusi matematikos mokslus ir studijavusi psichologiją, dirbs toj pačioj Williams kolegijoj kaip administratyvinė asistentė laikraščio viešosios opinijos tyrimo centre.

— Arizonos lietuviai gyvai veikė birželio mėn. įvykių sukačių dienomis. Tai liudija Vl. Mieželio, L.B. apyl. pirm., gyv. Phoenix, Arizonoj, laiškas "The Arizona Republic", Phoenix, birž. 21. Paminėti katalikų protestai, R. Kalantos žygis, riaušės Kaune. Phoenix lietuviai kreipėsi dėl persekiojimų Lietuvoje ir vietinės radio bei televizijos stoties. (E)

— The True Voice, Omahos, Nebr., arkivyskupijos katalikų savaitraštis, birželio 16 numerio vedamąjį pavadino Lithuania. Vedamasis pasirašytas to laikraščio redaktoriaus kun. William L. Kelligar (initialais — WLK). Rašoma apie katalikų Bažnyčios persekiojamą komunistų pavergto Lietuvos, lietuvių pasipriešinimą bolševikam ir lietuvių kunigų bei pasauliečių drąsą bei karžygiškumą. Su laikraščio redaktorium palaiko ryšius LB Omahos apylinkės valdybos nariai. Redaktoriaus adresas: Rev. William L. Kelligar, The True Voice, 6060 N.W. Radial Hwy., Omaha, Nebraska.

— Australijos chirurgų draugijon priimtas šią specialybę įsigijęs dr. Bernardas Jarašius. Jis yra pirmas lietuvis chirurgas Melburne, medicinos studijas baigęs šio miesto universitete su D. Lewis stipendija. Dvejuis metais dr. B. Jarašius praleido P. Vietname kaip Australijos aviacijos gydytojas. Jis yra vedęs Vidą Kuncaitę, baigusių filosofijos studijas Melburno universitete ir dėsiančią Melburno technologijos institute. Augina dukrą Daivą.

— Nauji Darbininko skaitytojai: O. Brady, Middle Village, N.Y., J. Ugianski, Grand Rapids, Mich., M. Thomas, Morgantown, W. Virginia, A. Udry, Jackson, Mich., S. Mažatavičius, Brooklyn N.Y. Užsakė kitiem: S. Jasutis, Long Beach, Calif. — Aldonai Kavaliauskas, Argentina; D. Kulienė, Bayonne, N.J.; G. Botyriui, New York, N.Y.; A. Ryan motinai I. Šatienai — abi iš Centerville, Ohio. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujumiem skaitytojam pirmiem metam Darbininko prenumerata tik 7 dol.

IKI PASIMATYMO...

(atkelta iš 3 psl.)

Sakyčiau, nebuvo žymu.

Saulaitis: Atvyko į kongresą daugiau ar mažiau perėję lietuviškas mokyklėles; atvyko daugiau iš anksto pasiruošę; gal tai prisidėjo, kad dalyvių daugumas buvo santūresni, atsargesni, nes jautė savo atsakingumą.

Margis: Vaikai žinojo, kur ir kam jie važiuoja. Žinojo, kad važiuoja ne tik pasivažinėti. Daug ir teigiamai veikė patvarkymas, kad atstovai mokėtų lietuviškai. "Nenori kalbos — nebūsi kongrese". Ir jaunimas stengėsi.

Saulaitis: Turėjom ir metų eigoje specialius kursus kongresui pasiruošti.

Margis: Praktiška pasirodė mintis apsiriboti, kad atstovai būtų nevyresni — per 30 metų. Tai davė galimybę pačiam jaunimui aktyviai su savo jėgom pasirodyti. Davė galimybę pasirodyti su savais talentais.

Nebaigus susitikimo su pietų Amerikos dvasios vadais, New Yorko mergaičių Rasos Navickaitės ir Ritos Bobelytės vedami, atvyko keletas kongreso dalyvių iš Vokietijos ir iš Argentinos.

Vokietijos grupė, tur būt, buvo gausiausia kongrese iš užsieniečių — apie 60. Tos grupės čia buvo du atstovai: Romas Šileris (Bonn) ir Alfredas Lučas (Stuttgart). Juodu abudu yra "vokiečiai", t.y. repatriavę iš Lietuvos kaip vokiečiai. Šileris iš Tauragės 1959 m. ir jau su spėjęs čia mokslus baigti. Lučas repatriavęs 1960 iš Kauno. Tokių "repatriantų" penketukas — kvintetas dainavo šokių šventėje, dainavo kongreso uždaryme su dideliu pasisekimu. Ir šie pora atsilankiusių pasižymi ne tik laisvai vartojama lietuvių kalba, bet ir veržliu charakteriu, vienas įsigijęs net ir "hipišką" šėveliurą.

Jiem studijų dienos taip pat labiausiai patikusios. Mažiau Chicago.

Šileris: Ten buvo palaida bala. Perkrauta. Šokiai ir kongresas susimaišė. Tos pačios Chicagoje skaitytos paskaitos, jei jos būtų buvusios Kento atmosferoje, būtų labiau tikslą pasiekusios.

Lucas: Chicagoje mum neįprastas buvo iškilmingumas, patriotizmo perkrovimas. Mum artimesnis buvo Toronte užbaigimas su didesniu paprastumu.

Abudu patenkinti geru nuosirdžiu priėmimu, kokį čia rado visur.

Du iš Argentinos. Arnaldo Vezbickas (Buenos Aires) tamsiaplaukis, švelnus, išlaikyto charakterio, kalba lietuviškai laisvai, nors gimęs Argentinoje. Tos svarios kalbos paslaptis greitai aiškėjo: tėvai namie kalba tik lietuviškai.

Jis ne tiek kalbėjo apie kongresą, kiek susirūpinęs gauti lietuvių kalbos žodyną — savo žodynui papildyti. Vartė redakcijo-

Arnaldo Vezbickas, Argentina.

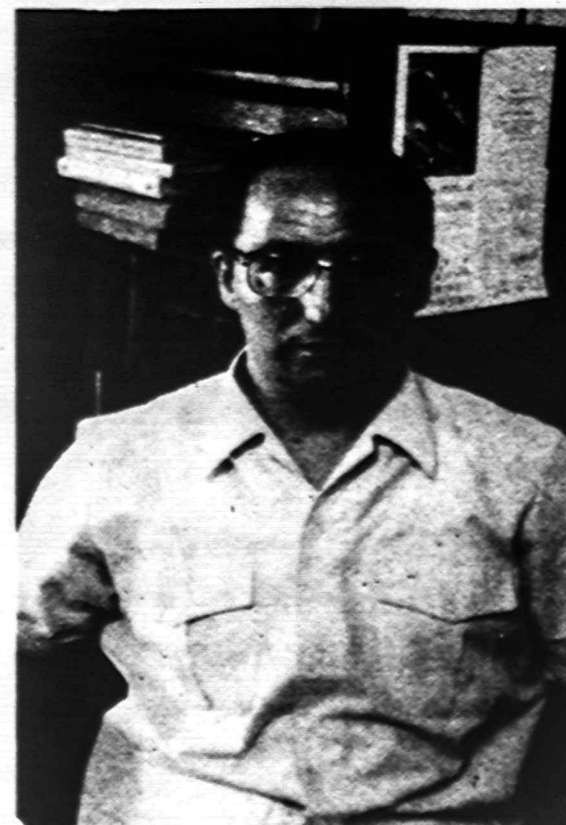
je dabartinės lietuvių kalbos žodyną su apgailestavimu, kad negali nusipirkti, nes leidimas išsibaigęs.

Kitokis Argentinos Aleksandras A. Mičiūdas, vyresnio amžiaus, verčiasi bizniu, bet giliai įsitraukęs į lietuviškus reikalus — jis yra Lietuviškų organizacijų ir spaudos tarybos pirmininkas. Jis vadovavo delegacijai pas JAV atstovą Argentinoje su padėka už paramą Lietuvos reikalui.

Dalyvavo šokių šventėje ir kongrese. Jam didžiausias įspūdis pasiliko šokių šventė: girdėti 12,000 ar 15,000 žmonių kartu giedant Lietuvos himną tai kažkas nepaprasto.

Iš kongreso programos ir jam studijų dienos paliko geriausią įspūdį. Jei ką kritiškai jis norėtų pastebėti — sakė — tai jaunimas galėtų pareikšti daugiau dėkingumo tėvam; juk tėvų rūpesčiu ir lėšom jaunimas galėjo čia susirinkti.

Liepos 26-27 ir iš New Yorko išskrido paskutiniai svečiai, tardami "iki pasimatymo" trečiame kongrese, o gal mūsų pietinės Amerikos kongrese, kuris bus kitais metais Brazilijoje.

Kun. Angel Herrero, Ispanija.

ROCHESTER, N.Y.

MOMENTAS IŠ MALDOS DIENOS UŽ LIETUVĄ

Liepos 16 dienos sekmadienį 170 Rochesterio diecezijos bažnyčių meldėsi už Lietuvą per sekiojamus katalikus. Kai kuriose bažnyčiose tam buvo skirta daug dėmesio, kitose pasitenkinta tik vyskupo laiško paskelbimu, bet vistiek poros šimtų tikstančių tikinčiųjų dėmesys buvo atkreiptas į kenčiančią Lietuvą.

Rochesterio lietuvių Šv. Jurgio parapijos klebonas Tėvas Bernardinas Grauslys, OFM, suorganizavo tą dieną ypatingą šventę. Į šventę atvyko vyskupas John McCafferty, ir, jam dalyvaudant, mišias concelebravo provincijolas Tėvas Jurgis Gailiusis, OFM, ir Tėvas Augustinas Simanavičius. Mišių gale vyskupas tarė trumpą šiltą žodį susirinkusiems ir visus nustebeino palaimindamas lietuviškai.

Po mišių parapičiai, kiek jų ten galėjo tilpti, susirinko į apatinę parapijos salę ir praleido porą jaukių valandų su vyskupu ir tėvais pranciškoniais. Ta proga LB apylinkės valdybos pirmininkas Romas Sedlickas padėkojo vyskupui už apsilankymą ir atminimui įteikė Sibiro maldaknygę. Atrodo, kad vyskupas nesigailėjo padaręs žygį į Rochesterio parapiją. Jis buvo sužavė-

tas ir apeigų naujumu, ir choro ir visos bažnyčios giesmėmis, ir dainom salėje, ir tautiniais drabužiais, ir ypač pilnu šilto jaukumo lietuvių charakteriu. Vienam parapičiiui privačiam pasikalbėjime net pareiškė: "Nei tokių gražių pamaldų, nei tokio šilto priėmimo visiškai nesitikėjau. Čia aš jaučiuos geriau, negu savo paties parapijoje."

Bet šia proga norėtum paminėti provincijolą Tėvą Jurgį Gailiusį, kurio sprendimu Šv. Jurgio parapija atiteko stipriom lietuviškom rankom. Jis Rochesterio lietuviams yra pažįstamas iš čia pravesių rekolekcijų ir gerų pamokslų. Šios dienos pamoksle, tarp kitko, jis šiaip apibūdino lietuvių tautos dabartinę padėtį:

"Mūsų tauta tikėjosi, kad sunaikinus fašizmą, bus tartas galimųjų žodis ir komunizmui, kad jis turi pasitraukti iš Lietuvos. Deja, lietuvių tauta neturi nei aukso, nei sidabro, nei žemės turty, ir niekas netaria už ją griežto, svaraus žodžio..."

"Nebeliko nei ženklo nei pranašo, kuris mums pasakytų, kada Lietuvai prasidės laisvės dienos. Bet mums yra likęs tikėjimas, yra likęs Dievas. Mes turime žinoti, kad mūsų tautos priešas yra kartu ir Dievo priešas. Niekaž nebuvo girdėta, kad kas kovoją prieš Dievą, anksčiau ar vėliau, nebūtų parbloktas. Didžiojo Penktadienio tamsa ir kančia gaubia Lietuvą, bet mes meliskimės ir tikėkime, kad Lietuvai ateis prisikėlimas". (J.)

LAKEWOOD, PA.

58-OJI LIETUVIŲ DIENA

Jau sueina 58 metai nuo to laiko, kai šioj apylinkėj pradėta švęsti Lietuvių diena.

Anais laikais čia suvažiudavo lietuviai iš tolimų Amerikos vietų: iš Chicagos, New Yorko, Philadelphijos ir iš kitur. Suvažiavę išreikšdavo savo mintis, pasiryžimus ir planus, kokių būdu padėti Lietuvai esantiems lietuviams, kaip gelbėti tėvų žemę iš rusų jungo. Čia taip pat būdavo proga susitikti toli gyvenančius savo gimines ir draugus. Parke būdavo aukojamos mišios. Tai kartu būdavo ir lietuviški atšvaitai.

Šiais metais, kada lietuviai Lietuvoj aukoja gyvybę, kad parodytų pasauliui, kaip jie kenčia po rusiško komunizmo jungu, mes, gyvendami laisvojo šaly, savo gausiu dalyvavimu, kad ir šioj Lietuvių dienoj, turėtume parodyti, kad kūnu ir siela esame

suaugę su savo kenčiančiais broliais ir sesėmis.

Lietuvių diena bus švenčiama rugpjūtio 13, sekmadienį. Programa prasidės 3 val. popiet. Jų mielai sutiko dalyvauti moterų sektetas Žibuoklės, vadovaujamas muz. Liudo Stuko. Taip pat bus tautinių šokių grupė (iš 16 asmenų) Šatrija, vadovaujama Birutės Radzivilienės. Dainų ir šokių programa bus žavinga. Būtų gražu ir gera, kad daugiau žmonių galėtų ją išgirsti ir pamatyti. Be to, salėj bus išstatyta paroda — medžio šaknų skulptūra, atvežta iš Montrealio, Kanados.

Šios apylinkės kunigai ir kiti lietuviai maloniai kviečia visus seses ir brolius lietuvius ir jų draugus prisidėti prie šios dienos atšventimo. Tuo pačiu prisidėsime ir prie demonstracijos už laisvą ir nepriklausomą Lietuvą.

POILSIS PRIE ATLANTO

— Labai gerai ir pigiai pailsėsite prie Atlanto pas Pranciškonus-Maine.

— Vasarvietė yra prie Atlanto, turi didelį maudymosi baseiną ir kitus maloniam poilsiui patogumus.

— Šiomet sezonas prasideda liepos 1 d. ir baigiasi rugsėjo 4 d.

— Rezervuoti:

Franciscan Monastery
Kennebunkport, Maine 04046
Tel.: (207) 967-2011

Kviečiame praleisti savo atostogas Pietinės New Jersey Atlanto pakraščio gražiam kurorte

OCEAN CITY

mūsų vasarnamyje. Kambariai su tekančiais vandenimis kainuoja tarp 45 dol. ir 60 dol. savaitei dviem asmenims. Šeimyniška nuotaika, švarus ir rūpestingas patarnavimas. Atidari nuo gegužės pabaigos iki rugsėjo pabaigos.

Galite apsidrausti nuo lietingo oro

Eugenija ir Jonas Jasinskai
Hotel Croft Hall, 601 Atlantic Ave.,
Ocean City, N. J. 08226

Telefonai: 399-9871, privatus 399-1221
Area Code 609

Vysk. J. McCafferty dėkoja Rochesterio lietuviams už jaukių priėmimą. Kairėje stovi A. Gečas, žemai sėdi provincijolas Tėvas Jurgis Gailiusis, OFM, dešinėje sėdi mirusio klebono kun. Prano Valiukevičiaus motina.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ VIEŠNAGĖ

1972 vasarą retas sporto įvykis — iš Australijos atvyko lietuvių krepšinio rinktinė ir jaunimo kongreso atidaryme Chicagoj pralaimėjo vietos lietuvių rinktinė 80-120. Po to svečiai iš kengūrų krašto pradėjo kelionę po kitus miestus. Australijos lietuvių nugalėjo Clevelando Žaibą 113-97, įveikė Detroito Kovą 54-39 (žaista lauke, ir lietus privertė žaidimą nutraukti antram kėliny). Kanadoj svečiai atpylė trejas rungtynes: Toronto lietuvių rinktinę juos nugalėjo 110-91, Kanados lietuvių rinktinę laimėjo 111-92, užtat Hamiltone prieš vietos Kovą svečiai išplėšė pergalę 109-95. Įdomi skaičių mozaika: trejose rungtynėse pergalės taškai labai glaudžiai rikiuojasi: 110, 111 ir 109, o ir pralaimėtojų taškai arti vienas kito: 91, 92 ir 95.

Po to Australijos lietuvių pasirodė rytiniam JAV pakrašty. Liepos 21 pirmasis žaidimas pas lietuvių pranciškonus Kennebunkport, Maine. Taip jau nutiko, jog numatytas priešininkas. Ansonijos Geležinis Vilkas, atkrito ir reikėjo greitomis ieškoti pakaito. Žaisti sutiko Bostono skautai.

Penktadienio vakarą į pranciškonų sporto salę susirinko daugiau kaip 100 vasarotojų. Rytų sporto apygardos vadovas Pranas Gvildys iš New Yorko tarė įžanginį žodį ir supažindino su žaidikais, vadovais.

Bostono skautai, savo sudėtinį įtelkę du vyresnius žaidikus (Šarelį ir Vilėniškį), tik pradžioje gebėjo vesti apylygų žaidimą, vedė iki 9-12, bet svečiai prisivijo, persivėrė 13-12 ir toliau buvo tik klausimas, koks didelis bus tas taškų skirtumas. Vienu laiku svečiai pasiekė 18 taškų iš eilės (nuo 80-52 iki 98-52). Galutinė pasekmė 124-68 Australijos lietuvių naudai.

Taškai: Australijos lietuviai: J. Obeliūnas 22, Karpuska 18, V. Bražionis 15, Mačiulaitis 15, Andriejūnas 13, Milvydas 13, P. Obeliūnas 12, G. Bražionis 10, Mikalauskas 4, Reivytytis 2; Bostono skautai: Vilėniškis 26, Šarelis 19, Jakutis 11, Kuncaitis 6, Auštras 4, Subatis 2, Jasaitis, Žiaugra.

Liepos 22 Australijos lietuviai atvyko į Bostoną ir žaidė su So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos komanda. Rungtynių pradžioje žodį tarė Bostono Gintaro pirmininkas Vyt. Eikinas.

Svečiai įmetė pirmuosius taškus, Bostonas atsako ir taip tęsiasi iki 6-6. Tada vietiniai pirmą kartą persivėrė 8-6 ir po truputį taškų skirtumą išdidina iki tuzino (28-16, 34-22, 38-26). Vėliau pasekmė pakyla iki 47-31, nuingiuoja iki 50-38, o kėlinio pabaigoj svečiai nudildo iki 55-49.

Po pertraukos Australijos lietuviai spūsteli, ištrūdo Bostono pirmavimą ir persivėrė 59-61. Deja, savo laimikiu svečiai ne-

gali ilgai džiaugtis — Bostonas įmetė keturis kartus iš eilės ir veda 67-61. Už 5 baudas išeina Karpuska, netrukus ir G. Bražionis, svečiai laikosi iki 74-68, 80-74, 82-76, bet praranda dar vieną žaidiką, Mikalauską, ir Bostonas galutinai perima iniciatyvą, nors priešininką vertina ir lėtina žaidimą... Baigminė pasekmė 108-90 Bostono naudai.

Pergalę pelnyta, Bostono vyrai aukšti, stambūs ir parodė techniškų plonybių (išsiskyrė Galinis ir Analauškas). Australijos lietuviai ūgiu nepasizymi, bet visi žaidikai greitai, vikrūs, stropiai dengia.

Įtęję padavimai jiems nėra problema, mažai veda (driblinguoja), nebent pagal galinę krepšio liniją, kur jie eilę kartų šmaikščiai nardė pro aukštuosius Bostono vyrus. Kiekvienas komandos dalyvis atiduoda viską, ką gali, ir sudaro itin drausmingą, gero lygio vienetą. Treneris Jonas Gružauskas tokiais vyrais gali didžiulioti.

Taškai: So. Bostono LPD: Analauškas 28, Gineitis 25, A. Baika 16, Paliulis 15, Kondratas 14, Šarelis 6, R. Baika 3, Vilėniškis 1; Australijos lietuviai: Milvydas 19, V. Bražionis 17, J. Obeliūnas 12, P. Obeliūnas 9,

Karpuska 8, Mačiulaitis 8, Mikalauskas 7, G. Bražionis 6, Andriejūnas 4 (Reivytytis buvo susižeidęs ir nežaidė). Pažymėtina, kad Vytas Bražionis nuostabiai metė baudas — iš 11 taip ir įsodino visas.

Apie 300 žiūrovų Bostono State College salėj matė įdomias rungtynes. Vakare LPD patalpose buvo pobūvis, praėjęs nuotaikei. Prigūžėjo daug Bostono jaunimo, kuris galėjo užmegzti ryšį su simpatyngais svečiais iš Australijos.

K. Čerkeliūnas

— Marija Vizgirdienė, Aurora, Ill. LB vietos apylinkės valdybos narė, paruošė pareiškimą Lietuvos bylos klausimu ir jį "įpiršo" Aurora Beacon-News dienraščiui, kufis jį išspausdino birželio 15. Pareiškimas detalus ir išsamus. Kiekvienas amerikietis, jį perskaitęs, galėjo susidaryti pilną Lietuvos padėties vaizdą nuo 1940: lietuvių pasipriešinimą pavergėjams, ten komunistų vykdomą genocidą ir nesenus tragiskus įvykius krašte.

— Jaunimo centro, Chicagoj, naujasis pastatas bus iškilmingai atidarytas rugsėjo 10.

KULTŪROS ŽIDINY — aukos statybai Kultūros Židiniui, Tėvų pranciškonų vienuolynui, jo koplyčiai, spaustuvei (pagal atskirų aukotojų pageidavimus) aukojo:

W. Bilinskas, Montauk, N.Y., 10.
John Biliūnas, W. Hampton, N.Y., 25, pažad. 300.
R. Biliūnas, W. Hampton, N.Y., 10.

A. Chaplick, Brooklyn, N.Y., 25, pažad. 300.
R. Dayton, Sagaponeck, N.Y., 1.
K. J. Jonynas, Rego Park, N.Y., 10, anks. 202.
R. Jonušis, Ridge, N.Y., 10, pažad. 100.

M. Krow, Montauk, N.Y., 5.
R. Krapukaitis, Staten Island, N.Y., 50, anks. 135.
M. Krasnis, E. Quogue, N.Y., 25.

J. Kuchinskas, Hampton Bays, N.Y., 10, pažad. 50.
S. Lucas, S. Hampton, N.Y., 5.
N. Miklas, Commarck, N.Y., 1.
A. Mehrman, Hampton Bays, N.Y., 10.

J. Mėlynis, Nesconset, N.Y., 25, pažad. 200.

K. Meizis, New Haven, Conn., 1.

A. Narvydas, M.D., E. Northport, N.Y., 500, anks. 200, pažad. 1200.

Laukiama aukų ne tik grynais pinigais, pasižadėjimais, bet ir užrašais testamentuose.

Siųsti:

BUILDING FUND
Franciscan Monastery
680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

T. Paknienė, Brooklyn, N.Y., 40, anks. 100.

R. M. Palionis, W. Sayville, N.Y., 10.

A. Povilauskas, Quogue, N.Y., 10.

L. H. Paraszcas, Huntington Sta., N.Y., 200, pažad. 1000.
Stasė Ruokis, Ozone Park, N.Y., 50, anks. 130.

E. Sabalis, Mastic Beach, N.Y., 10, anks. 10, pažad. 50.

H. Zuyus, S. Hampton, N.Y., 5.

P. Zuyus, Maspeth, N.Y., 10, anks. 40, pažad. 100.

A. Znotas, Kearny, N.J., 20, anks. 45, pažad. 300.

A. Svalbonienė, M.D.,

Richmond Hill, N.Y., 100.

VI. Audėnas, Hillside, N. J., 20, anks. 50, pažad. 300.

O. Petronytė, Ronkonkoma, N.Y., 10.

V. Ruokis, White Plains, N.Y., 25, anks. 100, pažad. 300.

Ed. Vambutas, Douglaston, N.Y., 250, anks. 50.

Adelė Veršlienė, Kings Park, N.Y., 50.

IŠ VISUR

— Washington, D. C., baltiečių komiteto surengtame priėmimo liepos 27 dalyvavo 38 kongresmanai, visi valstybės departamento Pabaltijo skyriaus pareigūnai, informacijos agentūrų atstovai, baltiečių diplomatinė tarnyba, Washingtono Lietuvių Bendruomenė. Lietuvos atstovas J. Kajeckas atstovavo diplomatinei tarnybai. Sen. Dole, respublikonų partijos pirmininkas, kalbėjosi su Altos pirm. dr. K. Bobeliu ir parėmė jo dalyvavimą respublikonų konvencijos platformos komiteto apklausinėjime. Sen. Rhodes, platformos pirmininkas, pakvietė dr. K. Bobelį pristatyti memorandumą. Dr. K. Bobelis kalbėjosi ir su dr. Peterson, kuris tvarko platformos komiteto reikalus.

— Arnoldas Spekke, nepriklausomas Latvijos atstovas, sulaukęs 85 m. amžiaus, mirė liepos 27. Velionis Latvijos profesorius, vėliau perėjo į diplomatinę tarnybą, buvo atstovu Italijoje, o nuo 1954 Amerikoje. Buvo išleidęs kelias istorines studijas.

— Ryšium su Pavergtųjų tautų savaitę JAV, pradėta liepos 16, "Long Island Press" dienraštis liepos 16 paskelbė F. Berzins, iš Flushing, N.Y., laišką. Autorius baigė žodžiais: "Pastarieji susidėginimo atvejai ir riaušės okupuotos Lietuvos Kauno gatvėse įrodo, jog sovietų spauda nepalaužė pavergtųjų tautų ryžto siekti laisvės". (E)

— The Detroit News liepos 10 paskelbė savo bendradarbio Henri E. Wittenberg pasikalbėjimą telefonu su Vliko pirmininku dr. J. K. Valiūnu. Pasikalbėjimo antraštė įdėta per tris dienraščio skiltis: "Lietuvių vadas siūlo protestuoti, kviečia gelbėti pavergtą Baltijos tautas". Valiūnas pasikalbėjime ryškiai išskėlė R. Kalantos susidėginimą, buvusias Kaune riaušes, palietė didžiųjų valstybių politiką. Pasikalbėjime, dėl redaktoriaus kaltės, įsivėlus visai eilei netikslumų bei nesuprastų teiginų, dr. V. Valiūnas The Detroit News redakcijai išsiuntė laišką, prašydamas netikslumus atitaisyti. (E)

— Vytauto Volerto, JAV LB c.v. pirmininko, laiškas Lietuvos bylos reikalui liepos 14 išspausdino The Christian Science Monitor dienraštis. Laiške akcentuojama, kad nepakanka JAV vyriausybei tik nepripažinti Lietuvos, Latvijos ir Estijos nelegalaus jungimo į Sovietų Sąjungą: ji turėtų kelti Pabaltijo kraštų bylą Jungtinėse Tautose ir kituose tarptautiniuose forumuose. Ta pačia proga V. Volertas padėkoja dienraščio bendradarbiui Paul Wohl už jo neseniai paskelbtą išsamų straipsnį Lietuvos bylos klausimu.

— Dr. Danguolė Variakojytė, dėstanti antropologijos dalykus Lojolos universitete Chicagoj, gavusi specialią stipendiją, išvyko į indėnų rezervatus Kanadoj, kur ji renka medžiagą apie senuosius indėnų papročius, užrašinėja jų dainas ir muziką.

— Prof. Romas Vaštokas, antropologijos skyriaus vedėjas Trentono universitete, gavo Kanados federalinės vyriausybės paramą 6250 dol. parašyti veikalui apie Kanados lietuvius. Šis veikalas bus vienas iš 20 leidinių serijos apie Kanados etnines grupes.

— Detroito Kultūros Klubu valdyba nutarė surengti Lietuvos Universiteto atkūrimo 50 metų sukakties minėjimą spalio 15 Lietuvių Namuose, Detroito. Minėjimą globoja JAV LB centro valdyba. Pagrindiniu minėjimo kalbėtoju pakviestas humanitarinių mokslų fakulteto dekanas prof. J. Puzinas.

— Ieškomas Antanas Vilčiauskas, sūnus Antano, gimęs 1919 Trakėnų kaime, Kalvarijos valsčiuje. Dabar gyvena JAV. Jis pats arba apie jį žinantieji prašomi pranešti Darbininko administracijai.

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel.: GL3-2923

SERVICE

DAN MARSHALL
53 Pitt St.
N.Y.C.
Painter Experienced
Will do Ceiling & Plaster
Work Neat & Reliable
Call 475-1845

**HOME OWNERS
REAL ESTATE COMPANYS**
We Clean Cellars, Backyards, Haul
Rubbish, White Wash, Paint
Mr. Coles 356 Atlantic Ave. Bklyn.
CALL 625-0274

Original
CHAS. WEYDIG & SONS INC.
20-68 Steinway Street
L. I. C.
Tele.: AS 8-0124

WALLACE FARRAD
231 W. 149th Street
N. Y. C.
Light Hauling & Trucking
24 Hour Service
Call 212 86-380

Mario's Auto Inspection service, head-
lights adjustment, wheel alignment,
motor tune-up and brake service. All
minor adjustments done while you
wait. Shell Bay Ave., Mayville, N.J.
Cape May Court House, opp. State
Inspection Station, Open Mon. thru
Fri. 8 AM to 5 PM. Owned & op-
erated by Mario De Santis "If you
really want your car to go see Ma-
rio". 609-465-5607

24 Hour care for the aged
Catholic Church near by
Immaculate Rooms, Good Food
Happy Atmosphere
NYBERG HOME FOR ADULTS
23 Parkway Ave., New Rochelle, N. Y.
Call 914 636-8967

Attention Homeowners -
Real Estate Co's!
We clean Cellars, Back Yards, Haul
Rubbish, Whitewash, Paint etc.
All Work is personally
guaranteed,
Free estimates
Reasonable Rates. We can do it.
Call 625-0274

A & B
871 Nostrand Ave.
Floor Waxing
Sanding & Staining for
Houses - Industrial &
Commercial Places
All Work Guaranteed
Call 499-4632

PIZZERIA
Store of Italian Food
Are you ready to go in business on your
own? This could be your opportunity.
We have many places in "Shopping
Centers" and others, ready to open. Act
immediately. Financing available.
Please call Mr. B's Enterprises
(212) 966-2080 (New York City)

LITO KELIONIŲ BIURAS

LIETUVOS KLONIAI IR KALNELIAI
SVEIKINS JUS, NUVYKUS
LIETUVĄ PER

LITO KELIONIŲ BIURĄ

Rugsėjo 9 — rugsėjo 29
\$910.00. Lankoma Vilnius,
Trakai, Kaunas, Druskininkai
ir Roma.

Skubiai registruoklės.

Kreipkitės į

Litas Travel Service

87-18 Lefferts Blvd.
Richmond Hill, N. Y. 11418
Tel. (212) 846-1650

SERVICE

STOP SEARCHING
Will supply your missing Mink
SOLETA FURS
Manufacturers of fine Quality Mink &
Contemporary Furs direct to you
at Wholesale
Lay-a-Way plan available
Call PE 6-4481 Mr. Jacrken
150 West 30th Street, N. Y. C.

JOHN ALBO
Concrete Brick Work &
Patios & Tiles
All Work guaranteed
1510 Hutchinson Parkway
Bronx — Call LY 7-1028 or 823-1459

CONTRACTOR
Lic. No. 749-5039
We Specialize in
Plaster & Concrete Work
All Work Guaranteed
Telephone 942-1055

CONCRETE WORK — side walks,
basmt, driveway, inside & outside; also
plastering & general home improvements.
Good work, reasonable. Call (212) 784-
9484 Lic. No. 695406

**W & S FURNITURE &
REFINISHING COMPANY**
944 Main Ave. Passaic, N.J.
Call 201 471-6833 Ask for Mr. Wells

MARINA PAINTING
Specialists interior & exterior
Commercial-industrial & homes
24 Hour Service, Free Estimates
Guaranteed Work
Call 516 928-1707
Ask for Mr. Art Kery

DELTA SERVICE
201-09 Hollis Ave. Hollis
Air Condition & Refrigeration
G&E Ranges Installed and
Repaired Call 776-5276 Ask for Mr. B.

FINE GENERAL CONTRACTORS
Our Specialty, Painting, Plastering
Roofing, Cement, Plumbing,
10% Discount with this Ad
Call 638-9444 Mornings & Eves.

H. W. FEMALE

Exp. Operators, Section Complete on
Dresses, Can Earn \$15-20 a Day also
Trainees. Ence Dress Co. 938 E. 150th
St. Bronx, Corner Southern Blvd. & Vyse
Call 364-9714 ask for Mary.

**DEXTER PARK
PHARMACY**
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
MICHIGAN 2-4130

DISPLAY

Exclusively for Recovered
Problem Drinkers & Spouse
Spacious grounds, swimming pool,
chaises, 3 meals daily.
Coffee Bar. Accommodations in
mainhouse, motel cabins.
Reasonable. Open All Year.
CLEN MARY
Catskill, N. Y. 12414
Tel. 518-943-4479

**LIMITED FIRST EDITION
1972 CHARLES SCHULZ
CHRISTMAS PLATE**
A must to snoopy fans. In full color
Gift boxed. Write for brochure. If in
our area, plan on visiting our new
retail store. We have the largest selection
of limited editions available in
New England.
Open Sundays
Tel. 617 636-5008
\$10.00 pdd.

**BLUE ANCHOR OF
NEW ENGLAND**
794 Main Road Box D-364
Westport, Mass. 02790

MONTAUK
Special Sun. to Fri. 8 days, 8 nights
Dble Rm. \$49.50 Per Person
Restaurant, Cocktails, large
pool, children, under 12 in same
room 12 to 14% rate. 2 Bedroom
suite \$79.50 (4 persons)
CHALET RESORT HOTEL & MOTEL
Second House Rd. Montauk, L.I.
(516) 866-1166

Wedding Gowns \$25 & \$50
Formals from \$10
Many more outstanding bargains
KAUREEN BRIDAL SHOP
3655 East Tremont Ave., Bronx
Call LY 7-0210

Wanted Foster Parents. If you are be-
tween the ages of 25 and 59, English
speaking, in good health, financially
self-maintaining, willing to accept chil-
dren of any background and have ade-
quate rooms, you are desperately need-
ed now. Contact: McMahon Memori-
al Shelter, 128 East 112 St., New York, N.
Y. 10029 369-5665

TRANSIT MARINA & REST
Stony Point, N. Y.
25 Miles from N. Y. C. on the Hudson
Vacation Marina for Families
25 Cents a Foot Dockage includes
Showers, Canoes, Sailboats,
Tandems, Electrical Water etc.
No Water Charges for Res.
Call 914-786-3817

**EXCELLENT OPPORTUNITY
DINER FOR SALE**
Latham Colonie. Goody Buy. Retiring,
can't Handle Business. 5 minutes from
Albany Airport. Diner for Sale with 1
Acre of Land, or Diner for Sale without
Land. Call (518) 869-5178 or (518) 869-
8991.

SADDLE RIVER LIQUORS
For the Finest of Wines & Liquors
We Deliver
380 Route No. 17
Upper Saddle River, N.J.
Call 201 825-3161 Mr. Gruder

**ATTICS, YARDS CELLARS
CLEANED, PICK UP AS LOW AS \$7.50**
24 Hour Service, also do White Wash
& Tree Removals
Call 327-6616 Mr. Herbert

World Wide Message Center-Tele-
phone messages relayed & received
on local & international levels. \$9.00
per mon. For info, (212) 894-0884.

REAL ESTATE

New Custom Hi Ranch
1/4 Acre Plot desirable Area of Deer
Park, 4 Bedrooms, 2 Car Garage, 1 1/2
Baths, Oil, Hot Water Heat, Panellled D-
K. B. Lynch Contracting Corp
516 643-9265

OLYMPIA
SPARTA
J.L. Giedraitis
ROYAL
ZENITH
10 Barry Drive
E. Northport, New York 11731
Tel. (516) 757-0055
Chicago 476 7399 vakare

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

Amerikietis Bobby Fischer
tvirtai žengia į pasaulio čempionus, pirmaudamas prieš
čempioną Borisą Spaskį 5-3.
Matčas dėl pasaulio karūnos da-
bar vyksta Islandijoje, išskeldamas
mažąją Islandiją į dienos sen-
saciją viso pasaulio spaudoj.
Būdinga, kad iš paskutinių še-
šių partijų čempionas Spaski
telaimėjo vieną tašką, sulošęs
dvi partijas lygiomis, o ameri-
kietis Fischer pakrovė 5 taškus!
Jei čempionas Spaski nepajėgs
pagerinti savo lošimo, tai pa-
saulio karūną lengvai nugriebs
amerikietis Bobby Fischer, tap-
damas pirmuoju oficialiu pa-
saulio šachmatų čempionu.
Neoficialiu pasaulio čempionu
praėjus šimtmečiui buvo ame-
rikietis Paul Murphy.
Čia skaitytojam pateikiame
astuntų matčo partiją:

White Fischer	Black Spassky	White Fischer	Black Spassky
1 P-Q4	P-Q4	20 K-K5	Q-Q3
2 N-Q3	N-Q3	21 N-Pch	K-B3
3 B-B3	B-B3	22 R-Q2	K-N
4 P-K3	P-K3	23 R-B	P-Rch
5 B-N2	B-N2	24 B-B1	N-B4
6 C-O	C-O	25 K-N2	P-QR4
7 P-Q4	P-P	26 P-K4	B-R2
8 N-P	N-W	27 P-B4	P-B3
9 Q-N	P-Q3	28 R-K2	K-C3
10 B-N5	B-C3	29 R/2-QB2	B-N7
11 G-B4	P-R4	30 P-K2	P-R4
12 G-QB1	Q-R1	31 R-Q2	B-R6
13 P-N3	K-R1	32 P-B5ch	P-P
14 Q-Q2	P-Q3	33 P-Pch	K-K4
15 B-K3	P-QN4	34 R/4-Q4	K-P
16 B-R7	P-P	35 R-Q5ch	K-C3
17 B-R2	C-B	36 R-Pch	K-K2
18 P-P	B-P	37 R-QB4	reiks
19 K-R1	N-Q2		

Būdingi žodžiai. Buves pasa-
lio čempionas T. Petrosian, pra-
laimejo matčą R. Fischerui, Ar-
gentinoje, žurnalistas yra pa-
sakęs: "Fischer žaidžia puikiai ir
įrodė savo pranašumą. Jis greitai
suvokia visas pozicijos proble-
mas ir jas tučiuojau išspren-
dzia. Aš noriu išpėti Spaskį, kad
R. Fischer žino visas naujausias
šachmatų idėjas. Jo niekuo ne-
nustebinsi. Kai Fischer įgyja
nors mažiausią pranašumą, jis
ima žaisti kaip mašina. Sunku
tikėtis kokios nors jo klaidos.
Fischer — nepaprastas šachmati-
ninkas. Jo matčas su Spaskiu
bus negailestingas".

Komandinės pasaulio stu-
dentų pirmenybės prasidėjo
Grace, Austrijoje. Dalyvauja
29 komandos.

Vilniaus šachmatininkai run-
gėsi Erfurte (Rytų Vokietija), lai-
mėdami rungtynes santykiu 9-5.

NAUJOS PLOKŠTELĖS

Dainos ir arijos, Janinos No-
meikaitės-Armonienės, soprano,
lietuvių ir kitų kompozitorių
kūrinių: Daug pavasarių, Jado
auskarai, Ratai, Rugiagėlės, Tul-
pės, Gėlės iš šieno, Jei tu my-
li, Pasakyk, mamyt. Arija iš op.
Grażina, Puccini, A. Thomas,
F. Chopin ir kitų. Operos dainuo-
jamos lietuviškai. Mono 5 dol.

Skambėkite dainos, Juozės
Kristolaitytės-Daugėlienės įdai-
nuota: Ko vėjai pučia, Pavasario
dienele, Pamylėjau vakar,
Patrakų beržas stovėjo, Sakė
mane šokių, Treji gaidžiai negie-
dojo, Per dvarąėjau, Verpsiu,
verpsiu, Iš trijų kampų vėjelis
pūtė, Žibutė, Lopsinė, Žuvelė,
Alyvos, Kalnų daina ir Čigonė.
Stereo 5 dol.

Lietuvių kompozitorių dainų
rečitalis, Sol. S. Klimaitės:
Kaitink, šviesi saulute, Koks
ten lengvas poilsėlis, Mamyte,
Serenada, Vakaras. Obelių žie-
dai, Rūta, Kad širdį tau
skausmas, Ežerėlis, Dukružėle.
Debesėlis, Siuntė anyta, Rods,
parpulsiu ir Tulpės. Mono, 5
dol.

Persiumtimui pridėdama 50 c.
Gaunama Darbininko administ-
racijoj.

HAPPY FAMILY DAY

**DAVE'S
SERVICE CENTER**
Open 7 Days a Week
Complete Car Service
Road Service Tire Specialist
Main St. & Oakdale Road
Chester, N.J.
Call 201 879-9890

GATEWAY CYCLE CENTER
Authorized Sales & Service
Repairs on all Makes
Route 206 R.D. 2
Vincentown, N.J.
Call 609 268-0262.

J. S. COLLISION
Auto Body Repair & Painting
635 River Drive
Garfield, N.J.
Call 201 772-8565

**MR. TOM'S
FLOWER CART**
Flowers for All Occasions
1776 U.S. Route 22
Scotch Plains, N. J.
Call 201 322-6626

**BILL TUMA'S
AUTO SERVICE STATION**
We Do General Auto Repairs
Tires, Batteries, Accessories
1710 West Elizabeth Ave.
Linden, N. J.

**STEVE'S TRUCK &
TRAILER REPAIR**
All Work Guaranteed
State Highway No. 17
Mahwah, New Jersey
We Take Pride in Our Work

LIMA'S DINER
Open 7 Days a Week 6am-7 pm
Good Food at Sensible Prices
168 Union Ave. East Rutherford
We Serve the Best Cup of
Coffee in Town

**MEDICAL
EMERGENCY
SUPPLY CO.**
Emergency Life Support
Products
P. O. Box 452 Ridgefield, N.J.
201 943-4744

**L.A.R. INC
GENERAL CONTRACTORS**
1 Blanchard Road
MARLTON, N.J.

**IDEAL AUTO BODY
SPECIALISTS**
Collision Experts
178 Fairmont Ave.
Jersey City, N.J.
Call 201 333-9367

**H & J
ESSO
SERVICE STATION**
Open 7 Days a Week
General Auto Repairs, Road Service
Tires, Batteries & Accessories
150 14th Street, Hoboken, N.J.

**LEO'S B.P.
SERVICE STATION**
Open 7 Days a Week
Complete Mechanical Repairs
Road Service, Tires, Batteries
& Accessories
4 — 10 Saddle River Road
Fairlawn, N. J.

NAUJAUSIOS KNYGOS
Pr. Naujokaičio "Pasisėjau ša-
lią rūtą". Romanas. 4 dol.
Mykolo Krupavičiaus "Atsimi-
nimai". Kietais viršeliais 10 dol.
Kipro Bielinio "Gana to
jungo". 5 dol.

Kazys Pakštas, prof. J. Ereto
parašyta monografija. Minkštai-
s viršeliais 10 dol., kietais — 12
dol. Išleido Lietuvių Katalikų
Mokslo Akademija Romoj.

Šios ir kitos lietuviškos kny-
gos bei plokštelės gaunamos
Darbininko administracijoj.

Juostos, takeliai, pagalvėlės.
Milda Kvedarienė, 5 Drum St.,
Iselin, N. J. 08830. Tel. (201)
283-1981.

H. W. FEMALE

REGISTERED NURSES WANTED
Three Experienced RN's needed for 3
shifts: 7am to 3pm; 3pm to 11pm
and 11pm to 7am. Nursing Home
Located in beautiful suburban
Community of Emerson, N.J. Good Income,
Good Working Conditions. Call 201 261-
6662. Ask for Miss Lee.

HELP W. MALE

Body & Fender Man, Experienced.
Year Round Job, Good Working Con-
ditions. Top Salary for Top man, Compare
Benefits. **BOB WILLIAMS COLLISION**
445 Railroad Ave. Westbury, L.I.
(516) 333-5757

EDM MACHINE (ELOX)
Top Individual for both positions to set
up and operate. Top Wages, Profit Sharing
Plan, Overtime. Master Medical and
Hospital Plan. Exc. Working Conditions.
Air Conditioned Shop. Malden, Mass.
617-321-0480. An Equal Opportunity
Employer.

A. M. WEARY CO.

**LICENSED & BONDED
LOCKSMITH**
Rubber Stamps
Engraving
2127 Second Avenue
New York, N.Y.
876-1309 or 876-1310

JOHN'S

**CITGO
SERVICE STATION**
Open 7 Days a Week
We do General Auto Repairs
Road Service, Tires, Batteries &
Accessories
Main & Willow Road
Marlton, N. J.
Call 609 983-1672

B & F

AUTO

Complete Body Work
Specializing in Custom Paint
Tuckahoe & Clayton Road
Williamstown, N.J.
Call 609 881-0101

MAPLE

LEAF

Open 7 Days a Week
Major & Minor Repairs
Road Service
Maple & Atlantic Ave.
Wildwood, N.J. Call 609 522-3555

GLENWILD TEXACO

Mr. Nick Zandstra
American Car Specialist
Mr. George Van Arsdall
Foreign Car Specialist
159 Glenwild Ave.
Bloomington, N.J.
Call 201 838-9019

BROCK'S CITGO

All Parts & Labor Guaranteed
Front End Alignment
Low Priced Tires, High Performance
Specialists
3rd & N.J. Ave. North Wildwood, N.J.
Call 609 522-4372

JIMMIE'S

Garveys Rowboats Motors & Bait
Everything for the Fisherman
8th Street in Barnegat Light, N.J.
Call 609 494-2985

LIDO

DINER

Open 7 Days
A Week
U.S. Highway No. 22
Springfield, N.J.

STATE FARM

INSURANCE COMPANIES
Auto, Life, Fire, Homeowners
U.S. Highway No. 46 Ledgebrook, N.J.
Telef. 201 584-5888
Mr. Rudolph E. Spagnola
Agent

JACKSON GLASS

INSURANCE WORK
Auto Place
Call 201 367-1025
Mirrors — Residential
County Line Road
Jackson, N. J.

LENTINE

**CONSTRUCTION
CO.**
Box 247
Williamstown, N.J.
Call 609 629-8123
Mr. Charles Lentine, Jr.

INTERNATIONAL

HOUSE OF PANCAKES
271 Millburn Avenue
Millburn, N.J.
Open 7 Days a Week
Call 201 379-9769

P & J

TRUCK

Repair
We Take Pride
in Our Work
2 Garfield Avenue
Jersey City, N.J.

RIDGE DINER

Open 7 Days a Week
Good Food at Sensible Prices
125 Kinderkamack Road
Park Ridge
Call 201 391-4242

FRANK'S AUTO BODY SHOP

We Take Pride in Our Work
12th Street & Joyce Kilmer Ave.
North Brunswick, N.J.

BAZZAAR COIFFURES

Latest Creative Hair Designs
Wig & Wigs, Late Nite
Thurs. and Fri.
232 Harrison Avenue
Harrison, N.J.
Call 201 483-9504

AGNELLO TRAVEL AGENCY

240 Lincoln Ave.
Hawthorne, N. J.
Call 201 427-2028

NEW YORK — Lietuvos atstaininių radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki
6 val. WEVD 1330 kl. — AM ir 97.9 meg. FM. bangomis. Direktorius dr.
Jok. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. 201—232-5565

New Jersey — "Musio of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05 - 9:00 val. vak.
WSOU-FM, 89.5 meg. — angli kalba, per Seton Hall Univ. radijo stotį.
Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės žiburyje, lietuvių ir angli kalbomis sekmadieniais
9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kazys, TW 4-1288
62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viščinis, 173
Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-1209; FM bangomis 107.9 mc. WHBI
1480 kl. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM
101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South
Boston, Mass. 02127

FUN FOR THE WHOLE FAMILY AT THE 132ND
ORANGE COUNTY FAIR
MIDDLETOWN, N. Y. 10940 1 Hour from G. Wash. Bridge
8 DAYS & NIGHTS - JULY 29 - AUG. 5 FREE PARKING
Gates open 10 AM • Adults 1.50, Children (6-12) 50¢
FREE • THOUSANDS OF FREE EXHIBITS
• NATIONALLY REGISTERED HORSE SHOW
EVERY DAY • WILD ANIMAL PETTING ZOO
SENSATIONAL SHOWS ★ THRILLING RIDES
STOCK CAR RACES ★ HELL DRIVERS
FREE LIVE MUSIC NIGHTLY ★ FIREWORKS ON 7/29
Aug. 1 & 2 — International Water Follies
Aug. 4 — Ink Spots & Bobby DuValle
Brochure on Request Tel. (914) 343-6941 or 343-4826

PODAROGIFTS, INC.

240 Fifth Avenue, New York, N.Y. 10001. Tel.: 685-4537

P. Maurice Rifkin, Podarogiffts, Inc. steigėjas ir prezidentas, ką tik grįžo iš Sovietų Sąjungos. Jis praleido dvi savaites pasitarimuose su Vnešposyltorgu, kuriam Podarogiffts, Inc. firma atstovauja Jungtinėje Valstybėje.

Pasitarimų tikslas buvo patobulinti Podarogiffts, Inc. ir Vnešposyltorgo teikiamus patarimus, pagreitinti Lietuvoje ir USSR gyvenantiems giminėms dovanoti nupirktų dalykų pristatymą ir savo akimis pamatyti, kaip tokie užsakymai vykdomi.

P. Rifkin įsitikino, kad Vnešposyltorgo krautuvės patobulino savo pristatymo sistemą ir žymiai išplėtė galimybes pasirinkti specialiomis užsienio valiutos kainomis gaunamųjų prekių iš vietinių ir importuotų rinktinės kokybės dalykų.

Per savo viešėjimą Maskvoj, p. Rifkin pastebėjo nepaprastą naujų ZHIGULI automobilių populiarumą, kurių dabar gaminama vis daugiau ir kurių gali visur matyti. Iš asmeninių pasikalbėjimų su Zhiiguli automobilių savininkais bei vairuotojais ir iš savo paties patyrimo jis bevažinėjant, p. Rifkin įsitikino, kad tas tvirtas automobilis esąs puikios kokybės, sklandžiai važiuojamas, gražus pažūrėti ir prabangiai įrengtas, todėl tikrai vertas tų nedaugelio extra dolerių, kuriuos amerikiečiai tenka sumokėti perkant Zhiiguli kaip dovaną savo giminei Lietuvoje ar Sovietų Sąjungoje.

Kadangi pristatymas į tam tikras sritis trunka tik iki mėnesio nuo užsakymo gavimo dienos, tai asmuo, nupirkęs automobilį dabar, gali sudaryti galimybę savo draugam ar giminėm USSR pasidžiaugti jo patogumais ir patikimumu dar gerokai prieš šaliam užėjant.

Nėra geresnės dovanos draugui ar giminei, kaip ZHIGULI automobilis, sako p. Rifkin.

M.P.

Išnuomosiu vieną kambarį su centriniu šildymu, su baldais, bendra virtuve ir vonia. Rašyti: V. Geibavičius, 73 Wyckoff Ave., Brooklyn, N.Y. 11237. Tel. 366-0354.

Norintiems atostogas praleisti prie jūros, pavieniem asmenim ar porom, yra patogūs kambariai ar butai su patogumais. Norį apsisotiti savaitei ar ilgesniam laikui, prašomi kreiptis: N. A. Raktis, 18 N. Montpelier Ave., Atlantic City, N.J. 08401. Telef. 345-6009.

Richmond Hill rajone išnuomojamas 5 erdvių kambarių butas. Pageidaujama suaugusių šeima. Tel. VI 6-4423.

Kelionę į Hawajus savaitei laiko organizuoja Queenso katalikų veteranų organizacija. Šios kelionės reikalus tvarko agentūra Vytis. Išvykstama rugsejo 9.

Kas norėtų iš lietuvių pasinaudoti šia kelione ir savaitei laiko praleisti Hawajuose už žymiai papigintą kainą, prašome kreiptis į agentūrą Vytis tel. 769-3300. Užsakymai priimami iki rugpjūčio 12.

Dariaus-Girėno minėjime liepos 22 himnus giedoją Mečys Razgaitis, invokaciją sukalbėjo tėvas Petras Baniūnas, OFM. Programai vadovavo Bronė Spudienė. Kalbėjo Al. Balsys, Mikužiūtė, J. Juodis, J. Valaitis, S. Bredes, Bujokienė ir H. Kulber.

LAKEWOOD, PA.

Čia kiekvienais metais rušiama Lietuvių Diena, kurios pelnas skiriamas kuriam nors labdariniam tikslui. Šiais metais visas pelnas skiriamas Pranciškonų statomam Kultūros Židiniui, New York. Šventėje programą atliks Žibuoklių sekstetas, vadovaujamas muziko ir solisto Liudo Stuko, ir New Yorko tautinių šokių grupė "Šatrija", vadovaujama Birutės Radziva-nienės. Petras Lisauskas organizuoja du autobusus, kurie išeis rugpjūčio 13, sekmadienį. Šios 7 val. prie Shalins Funeral Home, Woodhavene, o 8 val. prie Lietuvių Piliečių Klubu, Grand Street, Maspeth, N. Y. Kelionė dainuoja 10 dolerių. Gėrimai ir maistas autobuse ir piknike į šią kainą neįskaitoma. Ekskursijos reikalais skambinti P. Lisauskui tel. 335-3435, TW 4-8087 arba Lietuvių klubui Maspeth, tel. HA 9-9866. Lietuvių Dienoj dalyvaus ir Darbininko spaudos kioskas su naujom lietuviškom muzikos plokštelėm ir knygom. Lietuvių Dieną rengia lietuvių kunigų Pennsylvanijos komitetas. Lietuviai kviečiami kuo daugiau dalyvauti.

A. A.

dr. Algimantui Ramanauskui

tragiškai žuvus, jo mamytėi Birutei Ramanauskienei ir Velionies broliui Ramūnui nuoširdžią užuojautą reiškia

Elena MICKELIŪNIENĖ

Dr. Vladui Viliamui

mirus, reiškiamė nuoširdžią užuojautą jo žmonai Reginai ir sūnui Virgilijui.

Aldona ir Juozas Sodaiciiai
Eglė ir Jonas Reventai
Rasa ir Arūnas Siutės

A. A.

Dr. Vladui Viliamui

mirus, žmonai Reginai ir sūnui Virgilijui gilią užuojautą reiškia

Viktorija ir Juozas BAGDONAI

A. A.

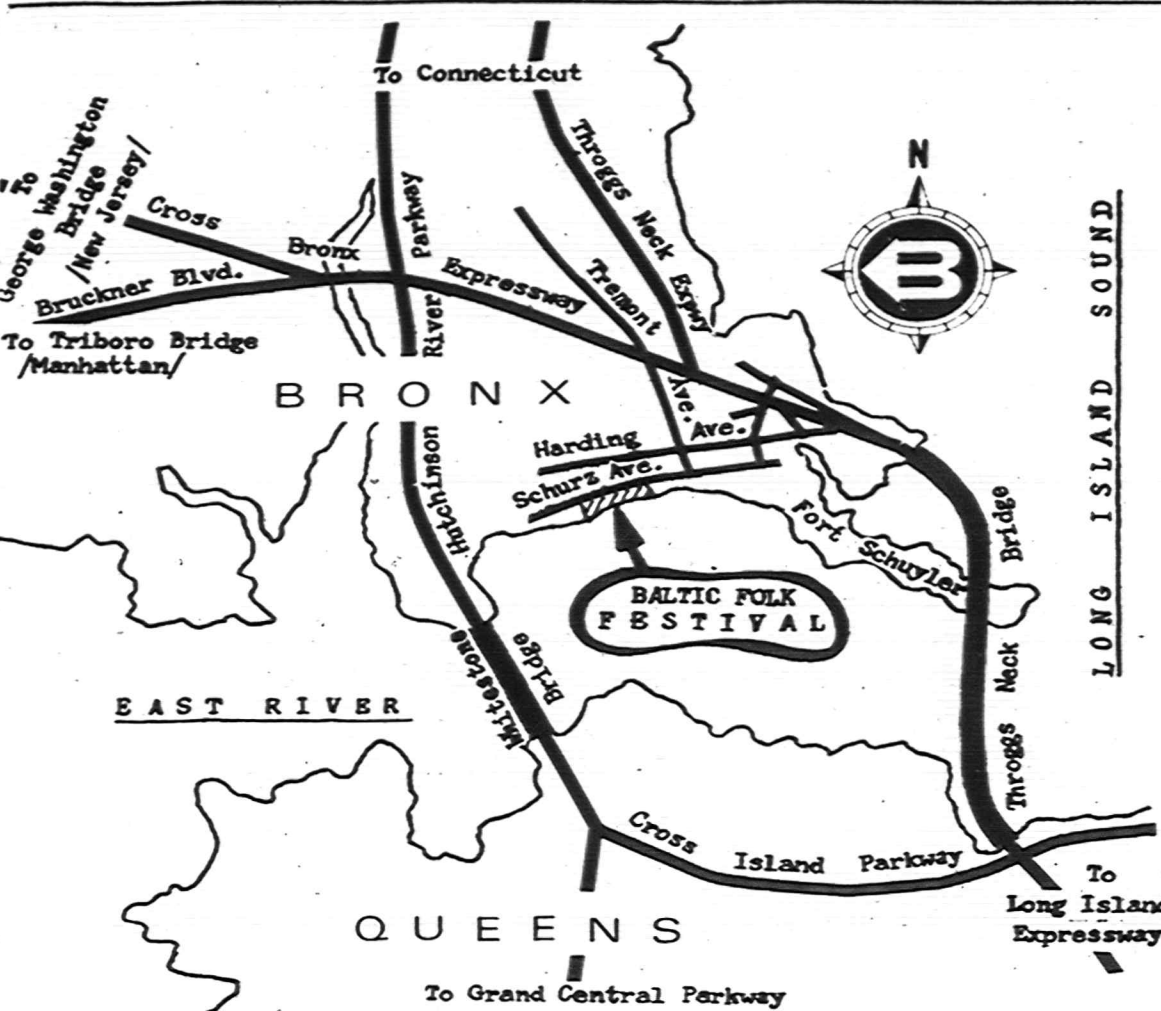
Dr. Vladui Viliamui

mirus, gilaus liūdesio valandose ponį Regina Viliamienę ir sūnų Virgilijų nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Ona Jurskienė
Snieguolė Jurskytė
Liutaveras ir Juozas Jurskiai
su šeimomis

Adirondakų kalnų perlas — Lake George, kurio pakrantėje yra gražioji lietuvių Slyvynų vasarvietė Blue Water Manor, Diamond Point, N.Y. 12824. Tel. (518) NH 4-5071. Nuo New Yorko apie 200 mylių. Iš N.Y. Thruway Exit 24, į Nortway 87 iki Lake George Village; iš ten 9N keliu 7 mylios į šiaurę. Nuotr. V. Maželio

Žemėlapis, nurodąs vietovę, kur įvyks Batuno trečiasis festivalis rugpjūčio 12, šeštadienį, ant East River kranto, Preston High School sode (buv. Collis P. Huntington vasaros rezidencijoj), 2780 Schurz Ave., Bronx, N. Y.

PRANEŠIMAS

APIE PROF. ANTANO SALIO MIRTĮ

Prof. dr. Antanas Salys mirė liepos 31 d., 3 val. ryte Pennsylvanijos Universiteto ligoninėje, po sunkios kraujo vėžio ligos, persimetusios į limfas. Pašarvotas McFadden Funeral Home, 7 Springfield Rd., Aldan, Pa. Apsisveikinimas 7 - 9 val. vakaro, trečiadienį, rugpjūčio 2. Laidotuvės ketvirtadienį, rugpjūčio 3 dieną, 10 valandą ryto iš Šv. Andriejaus bažnyčios, Nineteenth and Wallace Streets kampas, Šv. Petro ir Povilo kapinėse, Springfield, Pa. A. a. Salys pageidavo, kad norintieji aukoti gėles, verčiau jų vietoje aukotų lituanistiką studijuojančių stipendijai Scholarship Fund, Einamoji sąskaita Nr. 150939-0. Adresas: Liberty Federal Savings and Loan Association, 202 North Broad St., Philadelphia, Pa. 19102.

Prof. dr. Antanui Saliui

mirus, jo mielą žmoną Sofiją, dukrą Rimgaile, žentą Adolfą ir anukę Laimutę giliausio skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Antanina ir Adolfas Gaigalai,
Aušra ir Romas Tautkai,
Audronė ir Juozas Mėlyniai

Prof. dr. Antanui Saliui,

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos nariui mirus, jo žmonai Sofijai, dukrai Rimgailei ir kitiems artimiesiems gilią užuojautą reiškia

L. K. Mokslo Akademijos
New Yorko Židinys

A. A.

Prof. Antanui Saliui

mirus, žmoną, dukrą su šeima ir visus artimuosius didžio skausmo valandoje širdingiausiai užjaučia

BARAUSKŲ ir SABALIŲ šeimos

Šaulių stovykla ir kultūrinė savaitė įvyko liepos 8 - 15 pranciškonų sodyboj, Kennebunkport, Maine. Stovyklai vadovavo Juozas Stašaitis. Buvo įvairi ir įdomi programa. Montrelio grupė vaidino, o bostoniečiai muzikai Izidorius ir Vytenis Vasyliūnai atliko muzikos programą. Vyko tautinių audinių ir kitos parodos. Pirmą premiją laimėjo Elena Valiukonienė. Ji išstatė savo išaustas tautines juostas, gobelenus, divonus, pagalvėles ir Vytį. Elena Juciūtė, Sibiro kankinė, turėjo savo rankų darbų dar iš Sibiro bei vėliau padarytų. Ji gavo antrą premiją.

Geologas Tomas Žičkus, dirbąs federalinei valdžiai, iš Washingtono persikelia tom pačiom pareigom į Sacramento, Calif. Tomo tėvai Elena ir Povilas Žičkai gyvena Bostone.

Steponas ir Valentina Minikai, seniausieji lietuviškų radijo programų Naujojo Anglijos vėdejai, rengia 38 metų sukaktų.

vinį pikniką — gegužinę rugpjūčio 13, sekmadienį, lietuviškam Romuvos Parke, Brocktone. Programa prasidės 4 val. popiet. Dalyvaus tautinių šokių grupė "Spindulys" iš Worcester, Mass., vad. Laimai Pauliukonytei. Svečiai šokėjai šiemet bus graikų grupė, vad. Synthia Mitaras. Bus iškiliosios lietuviškos rinkimas, šokių varžybos grojant R ir M orkestrui iš Worcester, Mass., su dovanomis nuo Louise Day Hicks, kongresmanės iš Washingtono. Vaikams bus juokdarys. Iškiliuos lietuviškas rinkimas, šokių laimėtojus rinkti apsiėmė: Ona Ivaskienė, Laima Kontautienė, 1951 m. iškilioji lietuviškas rinkimas, Henrikas Čepas ir Povilas Jančauskas iš Brocktono. Lietuviškus valgius gamins populiarie seimininkė Monika Plevokienė ir jos pagalbininkės. Pirmą laimėjimą dovaną bus automobilis, dovanotas J. Kairio, sav. Fitzmaurice Motor Sales ir Service iš Brocktono ir kitos naudingos laimėjimo ir įėjimo dovanos. Autobusas nuo So. Bostono Liet. Piliečių klubo išeis 1:30 val. popiet. Autobusu kelionė į Romuvos parką ir atgal — 2 dol. Įėjimas į pikniką — suaugusiems 1 dol., vaikams 50 c. Tarkitės jau dabar su giminėm ir pažįstamais susitikti šiame vieningam lietuviškam piknike Romuvos parke šią vasarą.

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS
VILOJE

'AUDRONĖ'

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma...
- Visai arti šiltos, srovės, privatus atviros jūros plažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Atidaroma vasarą nuo BIRŽELIO 24 d. iki RUGSĖJO 15 d. ir jau DABAR priimami užsakymai.

Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ adresu: JANSONAS — AUDRONĖ, P. O. Box 424, OSTERVILLE, MASS. 02655. Tel. (Area 617) 428-8425.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigaitis. Reikala su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai • Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5 1/4 %
- 1 year Term Deposit — 5 %
- Special Notice a/c — 5 1/2 %
- 2 year Term Deposit — 6 %

All Accounts Compounded Daily

Dviejų savaitių
rudens — žiemos

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Kaina nuo \$619.00

Išvyksta iš Bostono/New Yorko
RUGSĖJO 14 d.

ir
GRUODŽIO 21 d. 1972

Grupėse dalyvių skaičius ribotas — nesivėlinkite!

Smulkesnių žinių ir
registracijos reikalų kreipkitės į

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway

South Boston, Mass. 02127

Telefonas (617) 268-8764

Darbo valandos kasdien nuo 9 val. iki 5 val.
Šeštadieniais uždaryta: birželio, liepos
ir rugpjūčio mėn.

Savininkė — Aldona Adomontienė

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

New Yorko žinių daugiau galima rasti, kaip paprastai, ir priešpaskutiniam laikraščio puslapy.

Balfas gavo du testamentinius palikimus. Konstancija Moreikaitė iš Londono (Anglijoje) per kun. J. Sakevičių paliko 120 dol., inž. Jonas Matyckas per V. Vebeliūną — 1200 dol. Balfas nuoširdžiai dėkoja visiems tarpininkams.

Leonardas Žitkevičius, Darbininko redakcijos narys, liepos 31 pradėjo atostogas.

Knyga apie prof. J. Eretą ir jo veiklą Lietuvoje jau baigiama spausdinti. Knyga turi 288 pusl., iliustruota profesorius veiklos ir asmeninio gyvenimo vaizdais.

Leono Prapuolenio laidotuvsė, kurios buvo Chicagoje liepos 29, iš New Yorko dalyvavo prof. J. Brazaitis ir V. Vaitiekūnas.

Tėv. Viktoras Gidžiūnas, O.F.M., prof. A. Salių šeimos draugas, vyksta į Philadelphia ir dalyvaus profesoriaus laidotuvsė, kurios bus ketvirtadienį, rugpiūčio 3.

Kun. Juozas Pragulbičkas, Elizabetho lietuvų parapijos vikaras, atostogauja pas tėvus pranciškonus Kennebunkporte, Maine.

Margarita Samatienė, Pabaltijo Moterų Tarybos lietuvių delegacijos pirmininkė, dalyvavo Pavergtų Tautų savaitės minėjime Ashland, New Hampshire, ir ten kalbėjo apie pasakutinius įvykius Lietuvoje, kaip jaunimas kovoja dėl Lietuvos laisvės, prisiminė Romą Kalantą, Simą Kudirką, tikinčiųjų petiją, teisimo bylas. Jos kalba buvo aprašyta vietos dienraščių pirmuose puslapiuose. Grįždama iš tų iškilmių, M. Samatienė sustojo savaitės atostogų pranciškonų sodyboje Kennebunkporte, Maine.

Vida Jurkuvienė su dukra Daina rugpiūčio 1 išskrido mėnesio atostogų į Paryžių Prancūzijoje.

Galina Žilionienė su dukra Egle savo atostogas praleido Europoje, kur aplankė Italiją, Ispaniją, Prancūziją.

Prof. A. Salys, miręs liepos 31 Philadelphiaje, buvo Liet. Kat. Mokslo Akademijos New Yorko židinio narys.

Jonas ir Aleksandra Pakalkai liepos 30 grįžo iš atostogų, kurias praleido pranciškonų sodyboje Kennebunkporte, Maine.

Albina Dumbrienė, iš Chicago, atostogavo Kennebunkporte pas tėvus pranciškonus. Grįždama buvo sustojusi keliom dienom New York'e, kur aplankė savo bičiulius. Anksčiau ji New York'e gyveno apie 15 metų. Čia mirė ir jos vyras dr. Dumbrys. Į Chicago išsikėlė prieš penketą metų, nes ten apgyveno jos dvi dukras.

BATUNo rengiami Baltijos Festivaliai pasidarė tradicija, visad sukelianti didelį susidomėjimą pabaltiečių tarpe, nes tai yra vienintelė proga, kada lietuviai, latviai ir estai gali susitikti ir šeimyniškoj dvasioj pabendrauti. Į BATUNo festivalius atvyksta pabaltiečiai net iš tolimų Amerikos vietovių. Gautomis žiniomis iš Clevelando latvių grupė atvyksta specialiai pasamdytu autobusu. Festivalis įvyks rugpiūčio 12, šeštadienį, Collis P. Huntington buv. vasarinės rezidencijos sodyboj ant East River kranto, Bronx, N.Y.

Parduodamas geram stovų pianinas. Kaina 50 dol. Skambinti vakarais 827-9518.

Woodhaven parduodamas vienos šeimos, iš 6 kambarių, namas su garažu. Atbaigtas rūšys, kambariai iškloti divonais ir vėsinami. Gražus saulėtasis priekambaris. Paliekamas šaldytuvas, plaunama mašina ir kit. Agency tel.: VI 7-2242. Kaina — 33,000 dol.

Redakcija455-7281
Administracija452-2923
Spaustuvė452-6916
Vienuolynas455-7068
Kultūros Židinys827-9865

Antanas Razickas, 82 m. amžiaus, gyv. Ridgewood, N. Y., mirė liepos 25, palaidotas liepos 28 iš Maspeth katalikų bažnyčios, kuriai velionis ilgus metus priklausė. Tyla ir gero būdo Antanas daug dirbo prie parapijos draugijų ir išaugino gausią katalikiškai susipratusią šeimą. Nuliūdime paliko žmoną Prancišką, kuri ilgoje velionies ligoje jį gražiai globojo, tris dukteris: Prancišką, Emiliją ir Teresę, du sūnus: Antaną ir Joną su šeimomis, dvi augintines: Marytę ir Salomėją su šeimomis, 16 anūkų ir vieną proanūką bei brolių Andriejų su šeima Aluntoj, Lietuvoj, iš kur buvo kilęs. Šermenimis rūpinosi Albertas Baltrūnas.

Jonas Revukas, sulaukęs 93 m. amžiaus, gyvenęs Cranford, N. J., o paskutiniu laiku gyvenęs Maspeth, N. Y., mirė liepos 27. Palaidotas iš Apreiškimo parapijos bažnyčios liepos 31. Nuliūdime liko sūnus dr. A. Revukas, dukra Ona Davenport ir kiti giminės. Šermenimis rūpinosi Šalinskų ištaita.

Kęstutis K. Miklas, UBA - BATUNo prezidentas, aktyviai besireiškiantis amerikiečių visuomeninėj veikloj, liepos 3 vėl buvo išrinktas viceprezidento pareigom Long Islando 21-mo districto amerikiečių švietimo taryboje (Board of Education). Į šias atsakomybes pareigas K. Miklas yra išrinkamas jau šešti metai iš eilės.

*"Pirm negu aušrelė skaisti užtekės
Ten mano dainelė linksmai suskambės."*

RUGPIŪČIO 13-26 DIENOMIS

**MAS STOVYKLA
NERINGOJE**

**STOVYKLA LIETUVIŠKAM
JAUNIMUI**

REGISTRACIJA: \$5.00

**Antanas Razgaitis
361 Highland Boulevard
Brooklyn, N.Y. 11207
Tel. (212) 235-7168**

Nepamirškite kad,

**BATUNo trečiasis tradicinis
BALTIJOS FESTIVALIS — GEGUŽINĖ**

įvyksta

RUGPIŪČIO 12, ŠEŠTADIENĮ,

Preston High School sode

(buvusioj Collis P. Huntington vasaros rezidencijoje)

ant East River kranto

**2780 Schurz Ave.,
Bronx, N. Y.**

- Festivalio pradžia 2 val. popiet.
- Festivalio koncertas prasidės 4 val. popiet.
- Po programos pasilinksminimas ir šokiai, grojant "Village Club" orkestrui.
- Veiks baltiečių maisto ir gėrimų bufetas, bet galima atsinešti ir savo maistą bei gėrimus.
- Bus didelė loterija. Veiks baltiečių spaudos knygynai. Speciali programa jaunimui.
- Festivalis įvyks betkokiam orui esant.
- Įėjimas suaugusiems 3 dol., High school studentam 1 dol., jaunimas iki 12 metų — nemokamai.

**United Baltic Appeal, Inc.
BATUN**

EKSKURSIJA Į KENNEBUNKPORTĄ

Rudens ekskursija autobusu pas T. Pranciškonus Kennebunkport, Maine, ir į Marijos šventovę La Salette, Ipswich, Mass. įvyks rugsejo 2-4.

Autobusas išeis nuo T. Pranciškonų vienuolyno 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y., rugsejo 2, 9:30 val. ryto ir pakeliui sustos prie Šalinskų šermeninės, 84-02 Jamaica Ave., Woodhaven. Grįžtama rugsejo 4 d. vakarą.

Kelionė, 2 nakvynės ir 5 kartus valgis — asmeniui 48 dol. Bus aplankoma La Salette, Ipswich, Mass. šventovė. Kennebunkporte iškilmingos pamaldos. Gražūs gamtos vaizdai bei medžių spalvų įvairumai. Autobuse vietos numeruotos. Gautas patogus, modernus autobusas. Anksčiau užsiregistravę gali pasirinkti pirmąsias vietas.

Kelionės reikalavimai kambinti T. Petriui Baniūniui (212) GL 2-2923, Broliui Kazimieriui GL 5-7068, Marytei Šalinskienei — 296-2244. Rašyti: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

Dail. Natalija Jasiukynaitė BATUNo trečiajam Baltijos Festivaliui, kuris įvyks rugpiūčio 12 įspūdingoj Amerikos geležinkelio magnato Collis P. Huntington buv. vasarinės rezidencijos sodyboje, ant East River kranto New Yorko priemiesty, Bronx, padovanėjo sukurto paveikslą, o newjorkietis fotografas Vytautas Maželis — menišką fotografiją iš savo rinkinio foto parodai. Abu kūrinius loterijos keliu laimės šio festivalio svečiai.

Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimo 65-me seime, įvyksiam liepos 29 - rugpiūčio 2 Chicagoj, iš New Yorko dalyvavo direktorius Bronius Bobelis bei delegatai Juozas Giedraitis ir Jonas Vainius.

Denver, Colorado, GFWC konvencijos kelios dalyvės. Iš k.: Filipinų atstovė, amerikietė C. Weber, LMKF garbės pirm. V. Leskaitienė, amerikietė L. O. Fiscel, amerikietė J. F. Cloutman, LMKF valdybos atstovė A. Čekienė, Filipinų atstovė.

LMKF DELEGATĖS DENVER, COLORADO

Senoji LMKF valdyba savo kadenciją baigė iškilmingu LMKF 25 metų jubiliejaus minėjimu ir suvažiavimu, kurio metu buvo išrinkta nauja Federacijos valdyba. Ilgametė Federacijos pirmininkė Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė persikėlė gyventi į Kaliforniją ir dėl to atsisakė savo pareigų; Galia Žilionienė, ilgus metus vadovavusi Pabaltijo Moterų Tarybos Lietuvių Delegacijai, taip pat pasitraukė iš valdybos.

Gegužės 13 Federacijos steigėjos Birutės Novickienės bute įvykusiam posėdy buvo perduotos pareigos naujai valdybai, kurios sąstata yra šis: pirmininkė — Irena Banaitienė, vicepirmininkės — Viktorija Čečienė ir dr. Marija Kregždienė, izdininkė — Elena Legeckienė, sekretorės — Aldona Čekienė ir Malvina Kliveckienė, Lietuvių Delegacijos ir Pabaltijo Moterų Tarybų pirmininkė — Margarita Samatienė, visuomeniniam ryšiam bei spaudos reikalams — Sofija Skobeikienė ir Salomėja Valiukienė.

Birutė Novickienė savo kalboj trumpai peržvelgė LMKF nueitą kelią, pabrėždama moterų organizuotos veiklos svarbą. Visais laikais pasitaikydavę įvairių kliūčių moterų veikimui. Anksčiau — pragmatinių idėjų siautylis;

Instrumentų mechanikas ieškomas darbovietės priežiūrai. Turi turėti pneumatinę, elektrinę ir elektronikų patirtį. Kreiptis asmeniškai adresu: Personnel Office, Amstar Corporation, 49 So. 2nd Street, Brooklyn, N. Y.

Šiandien — progresuojančio dekadentizmo, griaušančio civilizaciją, pavojai. Nežiūrint to, moterim visada pavykdavo nugalėti visokias negeroves. Visos lietuvės turėtų įsijungti į organizuotą moterų veiklą, kad neliktų skolingos savo pavergtai tėvynei. Birutė Novickienė suminėjo buvusias LMKF pirmininkes, įvertindama jų atsidavimą savo pareigom. Paskutiniajai Federacijos pirmininkei Vincėi Jonuškaitė-Leskaitienėi pareikšta padėka už ilgą ir sėkmingą vadovavimą organizacijai, suteikiant jai LMKF garbės pirmininkės titulą.

Naujosios valdybos pirmoji užduotis buvo dalyvauti General Federation of Women's Clubs suvažiavime birželio 5-9 Denver, Colorado. Į šiuos suvažiavimus, sutraukiančius porą tūkstančių delegačių, kasmet vyksta mūsų pirmininkės ar įgaliotinės. Tai yra puiki proga prabilti į didžiulę Amerikos moterų organizaciją, turinčią 12 milijonų narių, keliant Lietuvos laisvinimo bylą, primenant mūsų pavergtą krašto vargus ir papasakojant apie lietuvių moterų veikimą kovoj už Lietuvos išlaisvinimą. Ankstyvesnės LMKF atstovės — Ligija Bieliukienė, Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė, Galia Žilionienė ir kitos — tuose suvažiavimuose laimėjo Lietuvai daug draugų, paskleidė gausios informacijos apie mūsų kraštą ir išskėlė LMKF vardą. Lietuvaičių patrauklus tautiniai drabužiai ir gintarai domindavo kitataučius, o jų pasakytos kalbos visada susilaukdavo šilto pasisekimo.

Šioj konvencijoje lietuvių atstovavo LMKF garbės pirmininkė Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė ir naujosios valdybos sekretorė Aldona Čekienė. 81-sios GFWC konvencijos šūkis buvo "Better environment" — labai populiari tema šiomis dienomis. Konvencija praėjo giliai patriotinėj ir krikščioniškoj dvasioj. Kiekvienos dienos darbai buvo pradedami malda ir vėliavos pagerbimu. Pagrindiniai kalbėtojai buvo JAV ambasadorius Jungtinėm Tautom George Bush, buvęs Amerikos vidaus reikalų departamento sekretorius Walter J. Hickel, Consumer Affairs direktorės pareigas einanti Virginia H. Knauer, dvasininkijos ir mokslo bei meno pasaulio atstovai.

Konvencijos pabaigoj priimtų rezoliucijų eilėj buvo ir rezoliucija titulu "Komunistų agresija". Joj buvo pasmerkti komunistų skverbimasis ir agresija, kaip pavojingi pasaulio taikai ir saugumui. Rezoliucija, priimta 50 Amerikos Jungtinių Valstybių, District of Columbia ir 53 kitų tautų Jungtinės Moterų Klubų Federacijos, stipriai palaiko JAV valdžios pastangas atsispirti nuolatiniui komunistų siekimui

išnaudoti ir užvaldyti laisvąjį pasaulį.

Suvažiavimo metu Pavergtųjų Rytų Europos kraštų moterų, gyvenančių laisvajam pasauly, atstovės suredago raštą, palaiçantį šią rezoliuciją ir išspėjantį, kad Amerikos visuomenė nebūtų suvedžiota derybų su komunistų kraštais sėkme. Primenama, kad komunistų pasauly dabar plinta neramumai dėl pagrindinių žmogaus teisių paneigimo, atimant minties, sąžinės ir tikėjimo laisvę. Primenama apie vykstančius intelektualų persekiojimus Ukrainoj, apie intensyvią rusifikaciją Pabaltijo kraštuose, apie lietuvių jaunųjų protestus susideginant ir demonstracijas, reikalaujant laisvės. Taip pat primenama komunizmo kieta ranka Čekoslovakijoje, Rumunijoje ir Jugoslavijoje. Pavergtųjų Europos Tautų moterys, įsikūrusios laisvajam pasauly, savo memorandumą baigia tvirtindamos, kad garbinga ir teisinga taika nėra galima, kol milijonai žmonių komunizmo pavergtuose kraštuose neturi pagrindinių žmogaus teisių, garantuojamų Universal Declaration of Human Rights.

Šis raštas buvo išdalintas suvažiavimo dalyvėm ir atiduotas Denverio dienraščiui.

Lietuvėm svarbiausioji suvažiavimo diena yra International Day, kurios metu įvairių kraštų atstovės pasako kalbas. Mūsų įgaliotinė Aldona Čekienė pasveikino suvažiavimą LMKF vardu. Lietuvės moterys, gyvenančios laisvajam pasauly gali bei baimės kelti balsą, reikalaujant laisvės savo pavergtam kraštui, kuriame visoks organizuotas moterų veikimas yra sustabdytas. Paskutinieji įvykiai Lietuvoj rodo, kad ypač jaunimas, užaugęs jau okupuotame krašte, griežtai atmeta Sovietų reimą. Mūsų kalbėtoja taip pat priminė kai kurių politikų naimumą ir norą įsisteikti komunistų kraštam, nūtraukiant Radio Liberty ir Voice of America radio transliacijas. Lietuvės moterys, pasklidusios po laisvąjį pasaulį, tikisi, kad JAV valdžia ir politikai palaikys Lietuvos kovą už laisvę, išlaikys laisvę ir Amerikoje ir pamažu grąžins laisvę bei garbingą taiką visom tautom.

International Day pagrindinis kalbėtojas buvo JAV ambasadorius Jungtinėm Tautom George Bush. Mūsų atstovei pavyko jam įteikti gausių informacijų apie Lietuvą ir LMKF. Iš gauto padėkos laiško matyti, kad ambasadorius su duotąja medžiaga yra tikrai susipažinęs.

LMKF garbės pirmininkė Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė įvedė mūsų delegatę Aldoną Čekienę į General Federation of Women's Clubs veikėjų ratą, tuo palengvindama darbą mūsų delegatėm ateinančiuose suvažiavimuose.

Dabartinė GFWC pirmininkė Kermit V. Haugan yra didelė lietuvių draugė; ji buvo garbės viešnia ir pagrindinė kalbėtoja LMKF 25 metų jubiliejaus minėjime. Kitos buvusios pirmininkės ir vadovės yra gerai supažindintos su Lietuvos byla — tai yra LMKF atstovių nuopelnas.

Atskiri LMKF vienetai pasirenka įvairius tikslus — šalpą, lietuviškos kultūros puoselėjimą, jaunimo globą ir t.t., kuriuos apsprendžia vietos lietuvių gyvenimo sąlygos. Visos Federacijos bendra paskirtis yra neiešti laisvajam pasauliui užmiršti pavergtos Lietuvos. Todėl Federacija stengiasi ieškoti draugų mūsų kraštui per asmeniškus kontaktus, per tarptautines organizacijas, sudomindama šio krašto žmones mūsų pavergtos tėvynės likimu. Federacija taip pat nuolat siunčia informaciją ir laiškus bei telegramas įvairiomis progomis JAV valdžios atstovam ir politikam, atkreipdama jų dėmesį į Lietuvos bylą ir nuolat primindama, kad atsakomybė už laisvę pasauly yra šio galingo krašto pareiga, kurios, deja, dalis šio krašto žmonių mielai norėtų atsikratyti.

SLNV